

RAPORT Z WYKONANIA

PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA
GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI
NA LATA 2016-2019 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2020 - 2023

ZA OKRES OD 1 STYCZNIA 2016 R. DO 31 GRUDNIA 2017 R.

WYKONAWCA:

EKOSTANDARD

Pracownia Analiz Środowiskowych

ul. Wiązowa 1B/2, 62-002 Suchy Las

www.ekostandard.pl

email: ekostandard@ekostandard.pl

tel. 505-006-914, (61) 812-55-89

AUTORZY OPRACOWANIA:

Robert Siudak

Patrycja Murasicka

SPIS TREŚCI

1 Wstęp	3
2 Charakterystyka środowiska Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	4
2.1 Położenie	4
2.2 Demografia	5
2.3 Struktura użytkowania gruntów	6
2.4 Infrastruktura komunikacyjna	7
2.5 Zasoby geologiczne	8
2.5.1 Budowa geologiczna	8
2.5.2 Złoże surowców mineralnych	9
2.6 Gleby	9
2.7 Klimat	10
2.8 Gospodarowanie wodami	10
2.8.1 Wody powierzchniowe	10
2.8.2 Wody podziemne	11
2.8.3 Systemy przyrodnicze, flora i fauna	12
2.8.4 Tereny zieleni	12
2.8.5 Formy ochrony przyrody	13
2.8.6 Lasy	15
3 Ocena realizacji poszczególnych celów i zadań określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	17
3.1 Upowszechnianie informacji o stanie środowiska i realizacji Programu	17
3.2 Zaopatrzenie ludności w wodę pitną i gospodarka ściekowa	18
3.2.1 Jakość wód powierzchniowych	22
3.2.2 Jakość wód podziemnych	26
3.3 Ochrona powietrza atmosferycznego	28
3.4 Ochrona przyrody	34
3.5 Ochrona przed hałasem	34
3.6 Ochrona przed promieniowaniem niejonizującym	39
3.7 Ochrona gleb i zasobów mineralnych	40
3.8 Gospodarka odpadami	41
3.9 Zagrożenia poważnymi awariami	43
3.10 Edukacja ekologiczna	44
4 Wnioski i zalecenia dotyczące aktualizacji Programu Ochrony Środowiska	46
Spis tabel	52
Spis map	53
Spis rycin	53

1 WSTĘP

Celem sprawozdania jest ocena realizacji wykonanych zadań proekologicznych w latach 2016-2017, zapisanych w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023*. Ocena ta ma służyć określeniu stopnia realizacji założonych w ww. dokumencie zadań mających na celu polepszenie stanu środowiska w gminie, a także sformułowaniu wniosków niezbędnych do kolejnej aktualizacji programu ochrony środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Ocena realizacji celów i zadań ochrony środowiska jest realizowana na wszystkich szczeblach administracji. Na poziomie gminy ocenę sporządza się co dwa lata i w formie raportu przedstawia się radzie gminy zgodnie z art. 18 ust. 2. ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.).

Bezpośrednim wskaźnikiem zaawansowania realizacji zadań *Programu* jest wysokość ponoszonych nakładów finansowych oraz uzyskiwane efekty rzeczowe. Uzyskiwane efekty rzeczowe, zweryfikowane przez ocenę stanu jakości i dotrzymywania norm komponentów środowiska, dokonaną w ramach systemu monitoringu, ilustrują zaawansowanie realizacji *Programu* w skali rocznej i umożliwiają dokonywanie niezbędnych bieżących korekt.

W kolejnych rozdziałach w sposób syntetyczny przedstawione zostały informacje na temat realizacji zadań proekologicznych oraz celów zawartych w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023*. Raport obejmuje analizę zrealizowanych zadań oraz poniesionych nakładów finansowych.

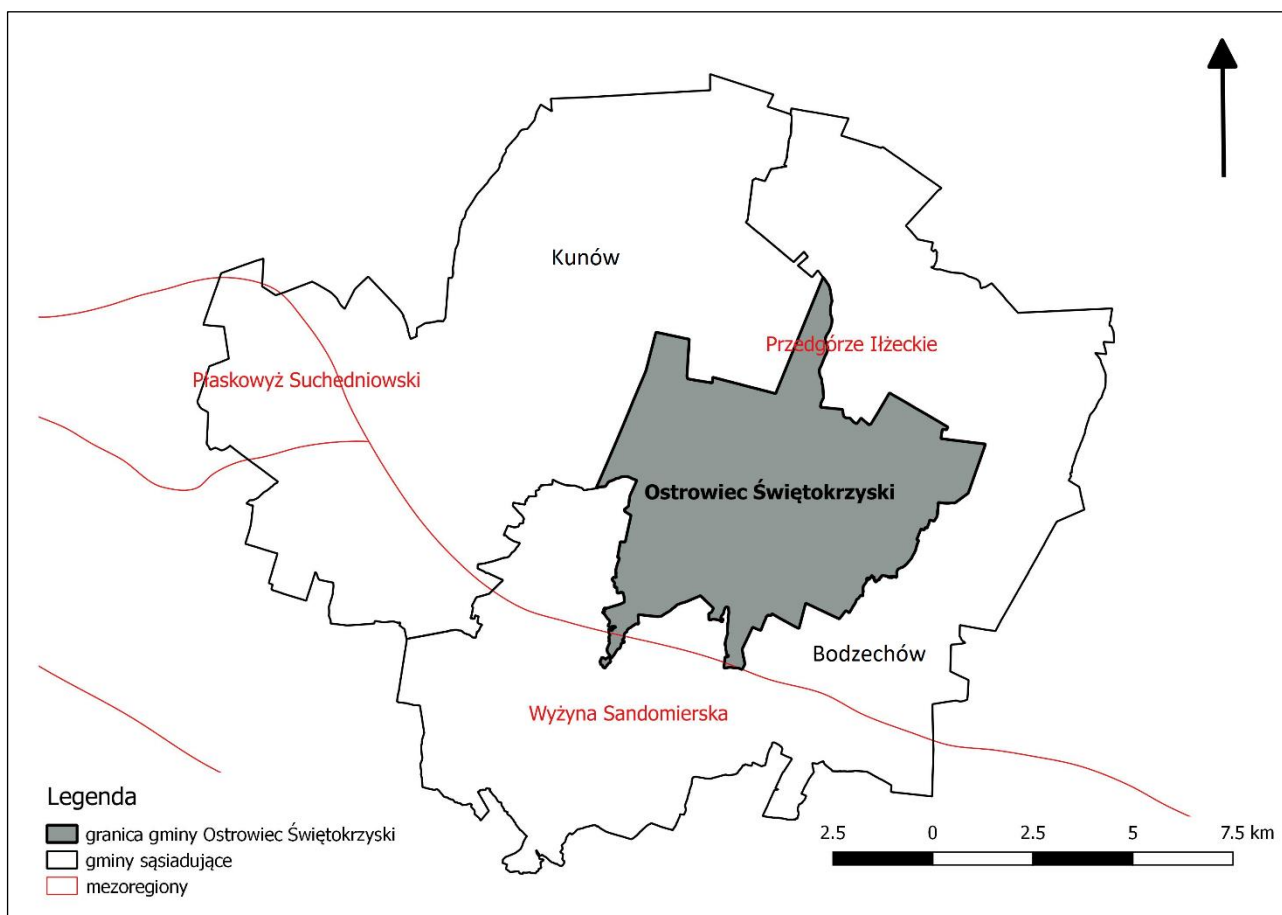
Przy sporządzeniu dokumentu wykorzystano dane instytucji posiadających bazy danych zagregowane do poziomu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, m.in. z Głównego Urzędu Statystycznego i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach oraz głównie dane udostępnione przez Urząd Miasta Ostrowiec Świętokrzyski.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje okres realizacji zadań proekologicznych od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2017 r.

2 CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI

2.1 POŁOŻENIE

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski położona jest w północno-wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie ostrowieckim i jest to gmina miejska. Sąsiaduje z gminą Kunów oraz z gminą Bodzechów.

Mapa 1. Lokalizacja Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na tle mezoregionów

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Powierzchnia gminy wynosi 4 643 ha (46 km²), co stanowi zaledwie 7,46% powierzchni powiatu ostrowieckiego (GUS, 2018).

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego Gmina Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się w obrębie 2 mezoregionów. Zdecydowaną większość jej obszaru stanowi Podgórze Iłżeckie (342.33), natomiast południowo-zachodni fragment gminy leży w obrębie mezoregionu Wyżyny Sandomierskiej (342.36)¹ (Mapa 1.).

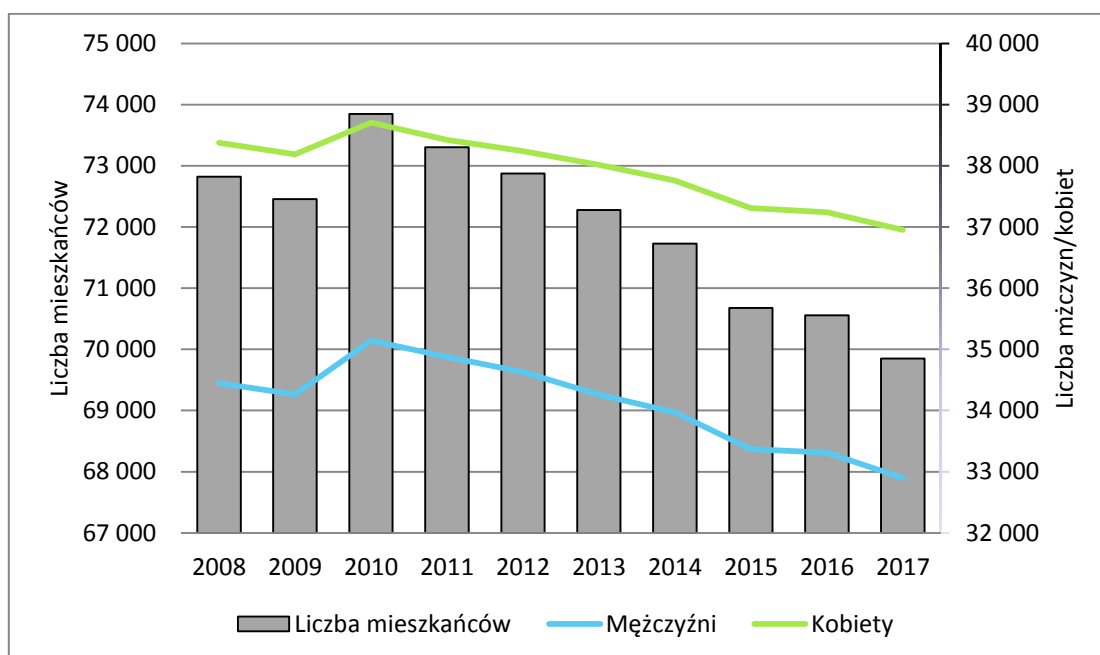
¹ Kondracki J., *Geografia regionalna Polski*, 2002, Warszawa, wyd. PWN

2.2 DEMOGRAFIA

Według stanu na rok 2017 Gminę Ostrowiec Świętokrzyski faktycznie zamieszkiwały 69 852 osoby. Średnia gęstość zaludnienia w 2017 r. wynosiła 1 504 osób/km².

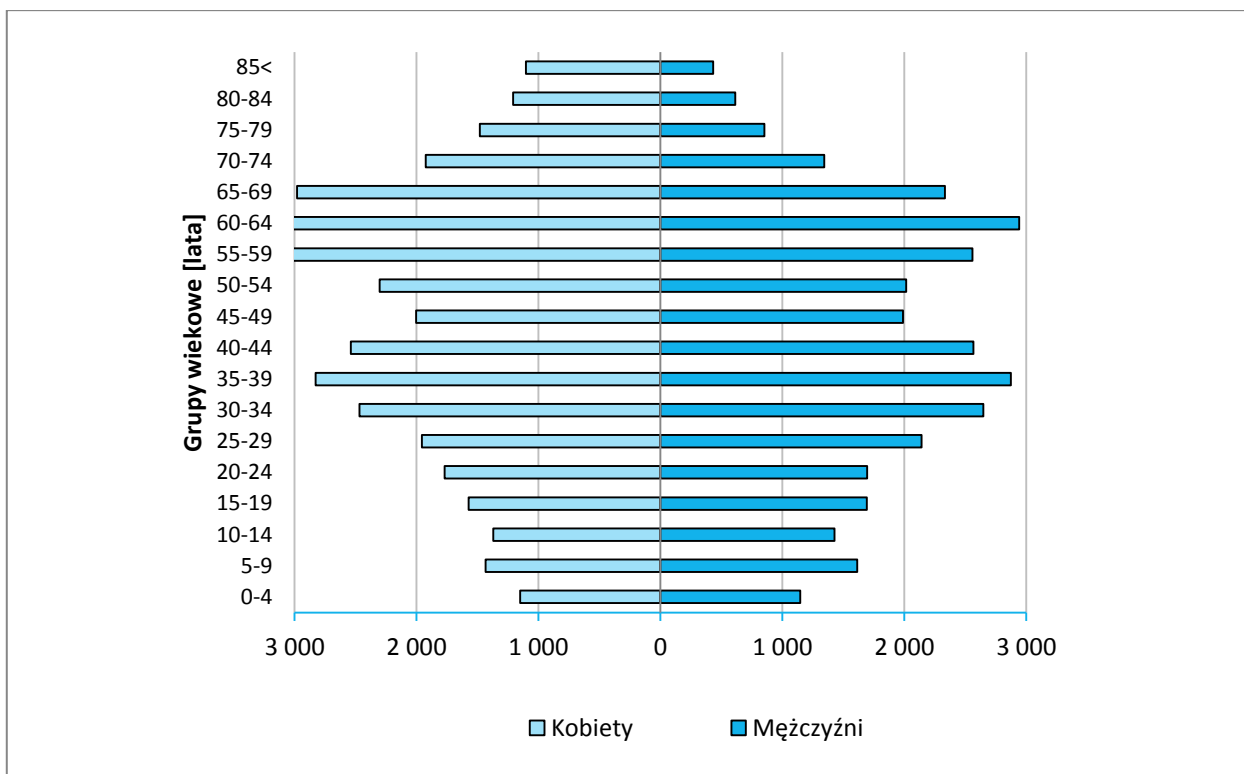
W rozpatrywanym dziesięcioleciu (lata 2008 - 2017), od 2010 r. liczba ludności Gminy Ostrowiec Świętokrzyski systematycznie malała, a różnica między rokiem 2008 a 2017 wynosiła 2 971 osób. W całym analizowanym okresie liczba kobiet zawsze była wyższa od liczby mężczyzn.

Współczynnik feminizacji określa stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn w populacji. W 2017 r. współczynnik feminizacji dla analizowanej gminy wynosił 112 i był wyższy niż dla terenu powiatu ostrowieckiego (109).

Rycina 1. Liczba mieszkańców Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2008-2017

źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Rycina 2. Struktura wieku i płci w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski w 2017 r.

źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

W analizie kształtu piramidy płci i wieku mieszkańców Gminy Ostrowiec Świętokrzyski zaznaczają się wyraźne niżej i wyżej demograficzne. Duży niż demograficzny zaznacza się w rocznikach powojennych, tj. grupach wiekowych ≥ 70 . Z kolei po II wojnie światowej nastąpił wyż demograficzny (grupy wiekowe ≥ 55 do 69 r.ż.).

Najliczniejszą grupą wiekową w 2017 r. byli mężczyźni i kobiety w wieku 60-64 lat (6 626 osób). W podziale na płeć znacząco zaznacza się przewaga liczby kobiet w wieku senioralnym (≥ 85 lat), która więcej niż dwukrotnie przewyższa liczbę mężczyzn w tym samym przedziale wiekowym. Na podstawie omawianej piramidy można również stwierdzić, że w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski w ostatnich latach rodziło się nieco więcej chłopców niż dziewczynek. W przedziale od 0 do 9 lat na 2 761 chłopców przypadało 2 583 dziewczynek.

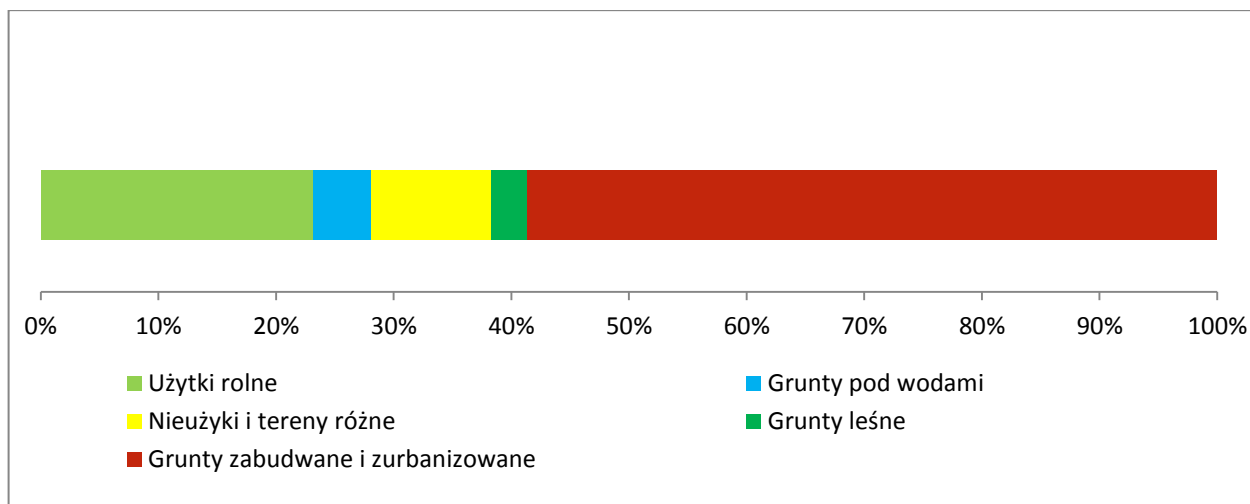
W analizowanym roku 2017 w strukturze ludności dominowała ludność w wieku produkcyjnym, stanowiąca 59,86% ogółu populacji, natomiast odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym kształtował się odpowiednio 14,38% i 25,76%.

2.3 STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

W strukturze użytkowania gruntów gminy (stan w dniu 25.02.2019 r.) przeważały grunty zabudowane i zurbanizowane (58,65%), do których zalicza się m.in. tereny mieszkaniowe, przemysłowe, drogi i grunty pod innymi terenami komunikacyjnymi.

Dużą część powierzchni gminy stanowią użytki rolne (23,17%), takie jak łąki trwałe, pastwiska trwałe, grunty orne i sady. 10,10% gminy stanowią nieużytki i tereny różne, 4,95% grunty pod wodami, a tylko 3,13% powierzchni zajmują lasy, grunty zadrzewione i zakrzewione.

Poniżej przedstawiono strukturę użytkowania gruntów na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Rycina 3. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

źródło: dane Urzędu Gminy (stan na rok 2019)

2.4 INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

Przez Gminę Ostrowiec Świętokrzyski przebiegają szlaki komunikacyjne drogowe i linia kolejowa. Jest to droga krajowa nr 9 oraz trzy drogi wojewódzkie: nr 751, nr 754 i nr 755. Krótka charakterystyka dróg została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 1. Charakterystyka drogi krajowej i dróg wojewódzkich na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

NR DROGI	PRZEBIEG	KILOMETRAŻ	DŁUGOŚĆ NA TERENIE GMINY [km]
DROGI KRAJOWE			5,857
9	Radom – Rzeszów Północ	66+008 - 71+865	5,857
DROGI WOJEWÓDZKIE			9,248
751	Suchedniów – Ostrowiec Świętokrzyski	53+593 – 54+861	1,268
754	Ostrowiec Świętokrzyski – Solec nad Wisłą	0+000 – 6+100	6,100
755	Ostrowiec Świętokrzyski - Zawichost	0+000 – 1+880	1,880

źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Kielcach; Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach

Przez teren Gminy przebiega linia kolejowa nr 25 Łódź Kaliska – Dębica. Na całej trasie zachowany jest ruch zarówno towarowy, jak i pasażerski.

2.5 ZASOBY GEOLOGICZNE²

2.5.1 BUDOWA GEOLOGICZNA

Pod względem geologicznym teren gminy położony jest w północno-wschodniej części obrzeżenia mezozoicznego Gór Świętokrzyskich. Występują tu utwory jury, trzeciorzędu i czwartorzędu. Jura reprezentowana jest przez piaskowce, mułowce i iłowce, utwory trzeciorzędu przez piaski żelaziste i mułki, a utwory czwartorzędu przez osady akumulacji lodowcowej i wodnolodowcowej (gliny i grunty piaszczysto-żwirowe) oraz akumulacji rzecznej (piaski, żwiry, torfy, namuły).

Gmina położona jest w obrębie makroregionu Wyżyny Kieleckiej, będącej trzeciorzędowym wypiętrzeniem tektonicznym.

Północna i centralna część miasta położona jest w obrębie mezoregionu Przedgórze Łżeckiego zbudowanego ze skał okresu jurajskiego, które tworzą niewysokie monoklinalne wzniesienia o rozciągłości z północnego zachodu na południowy wschód. Na obszarach piaszczystych położonych w północnej części Ostrowca Świętokrzyskiego występują fragmenty Puszczy Łżeckiej. W obrębie mezoregionu można wyróżnić dwie wyraźne jednostki geomorfologiczne:

- wysoczyzna polodowcowa zbudowana z piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz glin zwałowych zalegających kilkunastometrową warstwą na skałach jurajskich; lokalnie na obszarach piaszczystych występują pokrywy piasków eolicznych oraz niewielkie wydmy; powierzchnia wysoczyzny układa się na rzędnych 190 - 220 m n.p.m.,
- dolina rzeki Kamiennej wypełniona osadami aluwialnymi (torfy, namuły, mady, piaski i żwiry rzeczne) o miąższości od kilku do kilkunastu metrów, zalegających na osadach jury dolnej; powierzchnia doliny układa się na rzędnych 168 – 175 m n.p.m.

Południowy skraj gminy zajmuje Wyżyna Sandomierska zbudowana z pokrywy lessowej o miąższości kilkunastu metrów zalegającej na skałach dolnojurajskich i triasowych. Powierzchnia wysoczyzny lessowej rozcięta jest przez doliny rzek Modły i Kamionki (Szewnianki), uchodzącymi do nich systemami wąwozów. Powierzchnia wysoczyzny układa się na rzędnych 210 – 222 m n.p.m.

² Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2016-2020 z perspektywą na lata 2020-2023

2.5.2 ZŁOŻA SUROWCÓW MINERALNYCH³

Zgodnie z *Bilansem zasobów złóż kopalin w Polsce* według stanu na 2017 r., na omawianym terenie udokumentowane były 2 złoża: Stara Dębowa Wola oraz Dębowa Wola.

Dokładną charakterystykę złóż w roku 2017 przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 2. Złoża kopalin na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w 2017 r.

NAZWA ZŁOŻA	SPOSÓB ZAGOSPODAROWANIA	ZASOBY		WYDOBYCIE
		GEOLOGICZNE BILANSOWE	PRZEMYSŁOWE	
Skąły osadowe [tys. m³]				
Stara Dębowa Wola	E	2 677	2 677	60
Piaski i żwiry [mln t]				
Dębowa Wola	R	147	-	-

Objaśnienia:

E – złożo eksploatowane

R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A+B9C1, a w przypadku ropy i gazu – w kat. A+B)

źródło: Bilans Zasobów Złóż i Kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2017 r.

2.6 GLEBY⁴

Miasto Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się w obrębie dwóch regionów glebowo-rolniczych (wg IUNG Puławy, 1980):

- południowy fragment miasta obejmujący Wyżynę Sandomierską położony jest w obrębie regionu waśniowskiego – charakteryzującego się występowaniem gleb kompleksów pszennych, które stanowią gleby brunatne właściwe wykształcone z lessów i utworów lessopodobnych zaliczonych głównie do klas bonitacyjnych II – III;
- pozostała część miasta, obejmująca Przedgórze Hłzeckie, znajduje się w obrębie regionu starachowicko-ostrowieckiego, gdzie wyróżnia się 3 obszary:
 - obszar doliny rzeki Kamiennej, gdzie przeważają gleby napływowe typu mady, stanowiące kompleks pszenno w II klasie bonitacyjnej oraz kompleks użytków bardzo dobrych i dobrych, ponadto w północnej części doliny przylegającej do zbocza wysoczyzny występują gleby hydrogeniczne: mułowo-torfowe, torfowo-mułowe, gleby torfowisk niskich i gleby murszowate zaliczone do klas bonitacyjnych III i IV;
 - na obszarze wysoczyzny występują gleby brunatne kwaśne oraz gleby bielcowe zaliczone do klas bonitacyjnych IV, V i VI;
 - obszar doliny Strugi Denkowskiej, gdzie występują gleby semihydrogeniczne – czarne ziemie wyługowane, gleby murszowate i mułowo-torfowe.

Według podziału na klasy bonitacyjne gleb, na terenie gminy dominują gleby klas słabych i najslabszych (V i VI), które łącznie stanowią 60,94% gruntów sklasyfikowanych: klasa V – 25,88%, klasa VI i VIz – 35,06%. Gleby klas średnich (III – IV) stanowią 24,65%. Gleby dobre klas II stanowią zaledwie 14,41% powierzchni gruntów. Gleby bardzo dobre klasy I nie występują na terenie miasta.

³ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, System gospodarki i ochrony bogactw mineralnych "MIDAS", (<http://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web>) (dostęp 28.12.2018 r.)

⁴ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2016-2020

Tabela 3. Klasy bonitacyjne gleb znajdujące się w granicach Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	KLASY BONITACYJNE GLEB (ha)								
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	VIz
Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	0	259	267	59	82	35	465	499	131

źródło: dane otrzymane od Powiatu Ostrowieckiego

2.7 KLIMAT⁵

W podziale Polski na regiony klimatyczne wg klasyfikacji Romera Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się w strefie klimatu Wyżyn Środkowych. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi ok. 7,3 °C, najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą w okolicach 17-18 °C, a najchłodniejszym miesiącem jest styczeń ze średnią temperaturą -3,5 °C. Amplitudy roczne temperatur dochodzą do 23 °C. Długość okresu wegetacyjnego wynosi średnio 213 dni. Średnia roczna suma opadów kształtuje się na poziomie 550 – 600 mm. Najwyższe sumy opadów występują w miesiącach letnich, a najniższe w zimowych. Na przedstawianym obszarze dominują wiatry z sektora zachodniego (42%).

2.8 GOSPODAROWANIE WODAMI

2.8.1 WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski położona jest w dorzeczu Wisły, w obrębie zlewni II rzędu rzeki Kamiennej, będącej lewobrzeżnym dopływem Wisły. Długość rzeki Kamiennej w granicach administracyjnych miasta Ostrowca Świętokrzyskiego to 6,965 km. Zlewnia ta charakteryzuje się asymetryczną siecią rzeczłą.

Z obszaru lewobrzeżnego, cechującego się słabo rozwiniętą siecią rzeczłą, Kamienna zasilana jest przez Strugę Denkowską odwadniającą południowe zbocze Przedgórze Łżeckiego. Prawobrzeżna część zlewni rzeki Kamiennej ma dobrze rozwiniętą sieć rzeczłą reprezentowaną przez Modłę i Kamionkę (Szewniankę).

Do układu wodnego należy zaliczyć również Kanał Młynówka i Rów Kancłerski płynące w dolinie rzeki Kamiennej, system rowów melioracyjnych, kanał hutniczy zasilający teren starej huty oraz kanał odprowadzający wody z oczyszczalni znajdującej się na terenie „CELSY” Huty Ostrowiec S.A.

Wody stojące reprezentowane są przez następujące zbiorniki:

- zbiorniki stawowe w dzielnicy Gutwin o pow. 6,76 ha zasilane wodami Strugi Denkowskiej,
- zbiornik małej retencji „Gutwin” o powierzchni 5,1 ha,
- 2 stawy w parku miejskim o pow. 2,55 ha zasilane przez Młynówkę,
- staw przemysłowy Cukrowni „Częstocice” o pow. 3,9 ha zasilany przez kanał hutniczy z rz. Kamiennej,
- 2 stawy Zakładów Ostrowieckich o pow. 9 ha zasilane przez kanał hutniczy z rz. Kamiennej,
- staw hodowlany przy ul. Starokunowskiej o pow. 1,5 ha zasilany przez Młynówkę,
- zbiornik ppoż. przy ul. Tomaszów o pow. 0,25 ha zasilany przez Strugę Denkowską,
- zbiornik ppoż. TABEX OZMO o pow. 0,375 ha zasilany przez wody gruntowe,
- staw hodowlany ul. Kuźnia o pow. 0,1 ha zasilany przez Młynówkę,
- staw przy ul. Opatowskiej o pow. 0,1 ha zasilany przez wody gruntowe.

⁵ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2016-2020

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski leży na obszarze siedmiu jednolitych części wód powierzchniowych:

- JCWP „Modła” o kodzie RW200062349169,
- JCWP „Szewnianka” o kodzie RW20006234929,
- JCWP „Dopływ z Ostrowca-Rzeczek” o kodzie RW20006234932,
- JCWP „Dopływ spod Rzuchowa” o kodzie RW20006234934,
- JCWP „Kamienna od Świśliny do Przepaści” o kodzie RW200010234939,
- JCWP „Starorzecze w Stokach Starych” o kodzie RW20006234954,
- JCWP „Dunaj” o kodzie RW20006234912.

2.8.2 WODY PODZIEMNE

Ze względu na ochronę największych zasobów wód podziemnych wyznaczone zostały Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP), gromadzące strategiczne zasoby kraju. Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski występuje zbiornik Wierzbica-Ostrowiec (GZWP nr 420), będący zbiornikiem o randzie głównej.

Tabela 4. Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

GZWP	NAZWA ZBIORNIKA	WIEK UTWORÓW	TYP ZBIORNIKA	POWIERZCHNIA [km ²]	PROPONOWANY OBSZAR OCHRONNY [km ²]	SZACUNKOWE ZASOBY DYSPOZYCYJNE [m ³ d]
420	Wierzbica-Ostrowiec	jura górna, jura środkowa	krasowo-szczelinowy	623,37	653,30	76 263

źródło: Informator PSH: Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, 2017 r.

Stan jakościowy wód podziemnych na obszarze całego zbiornika jest bardzo dobry i dobry, dominują wody zaliczone do I i II klasy. Stężenia głównych składników fizyczno-chemicznych wód podziemnych ogólnie mieszczą się w granicach stężeń dla wód do picia. Zasoby dyspozycyjne zbiornika wyznaczono w wysokości 76 263 m³/d. Obszarem ochronnym GZWP nr 420 objęto powierzchnię 653,30 km², z tego 571,6 km² znajduje się w jego granicach (91,7% powierzchni zbiornika). Pozostałe 81,7 km² obszaru ochronnego znajduje się w strefie zasilania (w bezpośrednim sąsiedztwie) GZWP. Podatność zbiornika na antropopresję została określona jako bardzo duża, aczkolwiek proponowane zakazy i nakazy nie przewidują likwidacji istniejących zakładów ani ograniczenia powierzchni produkcji rolnej, a raczej wprowadzanie zmian sposobu użytkowania ukierunkowanych na zmianę technologii, ograniczenie emisji itp. Ograniczenia lokalizacyjne dotyczą nowych, uciążliwych inwestycji stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska, które powinny być wykonywane poza obszarami ochronnymi.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Gmina Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się na terenie dwóch JCWPd:

- JCWPd nr 102 o kodzie PLGW2000102,
- JCWPd nr 103 o kodzie PLGW2000103.

Tabela 5. Parametry JCWPd położonych na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

LP.	PARAMETR	JEDNOLITA CZĘŚĆ WÓD PODZIEMNYCH	
		PLGW2000102	PLGW2000103
1.	Stan ilościowy	dobry	dobry
2.	Stan chemiczny	słaby	dobry
3.	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	zagrożona	niezagrożona

źródło: opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. poz. 1911)

Stan ilościowy wód w omawianych JCWPd jest dobry. Stan chemiczny jest dobry w JCWPd nr 103, natomiast w JCWPd stan chemiczny wód określono jako słaby. Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych nie jest zagrożona dla części nr 103, ale w części nr 102 takie zagrożenie występuje.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017 nie zostały wyznaczone obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia ze źródeł rolniczych (OSN) ani też nie ustanowiono żadnego punktu pomiarowo-kontrolnego.

2.8.3 SYSTEMY PRZYRODNICZE, FLORA I FAUNA

W gminie miejskiej Ostrowiec Świętokrzyski dominuje krajobraz miejski – grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 58,65% powierzchni gminy. Następnie największą wartość wylicza się dla użytków rolnych (23,17%), na które składają się m.in. grunty orne, sady, łąki i pastwiska. Sady, łąki, pastwiska oraz zadrzewienia i zakrzewienia stanowią miejsce bytowania zwierząt – przede wszystkim małych ssaków, takich jak mysz polna (*Apodemus agrarius*) oraz ptaków – m.in. kuropatwy zwyczajnej (*Perdix perdix*) i bażanta zwyczajnego (*Phasianus colchicus*). Ww. tereny są również miejscem występowania owadów, a w tym owadów zapylających, bardzo ważnych dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemów.

Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych to przede wszystkim miedze i zadrzewienia śródpolne, które pełnią bardzo ważną funkcję korytarzy ekologicznych – szlaków migracji zwierząt w cyklu sezonowym, jak również dobowym. Na wschód od Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, przebiega również korytarz ekologiczny opracowany w 2005 r. dla obszarów Natura 2000. Korytarz uwzględnia potrzeby ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków.

Grunty leśne stanowią jedynie 3,13% powierzchni gminy. Lasy zajmują 545,16 ha (GUS, 2017) i większość z nich to lasy prywatne (444,49 ha). 29,00 ha to publiczne lasy gminne, a 27,98 ha znajduje się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego „Lasy Państwowe”. Obszar gminy znajduje się w granicach Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski.

Nadleśnictwa, zobowiązane Ustawą o lasach (Dz. U. z 2018 r. poz. 2129 z późn. zm.), prowadzą trwale zrównoważoną gospodarkę leśną, która ma zapewniać m.in. trwałe zachowanie bogactwa biologicznego lasów.

2.8.4 TERENY ZIELENI

Zgodnie z art. 5 pkt 21 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614) tereny zieleni to tereny urządzone wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, pełniące funkcje publiczne, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe, cmentarze, zieleń towarzysząca drogom na terenie zabudowy, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom, dworcom kolejowym oraz obiektom przemysłowym.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2017 r., były 4 parki spacerowo-wypoczynkowych oraz 23 zieleńce. Ogólna powierzchnia terenów zielonych w gminie (z wyłączeniem lasów gminnych) obejmowała 206,54 ha, co stanowi 4,45% powierzchni całej gminy.

Krótkie podsumowanie rodzajów terenów zieleni znajdujących się na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski zawiera poniższa tabela.

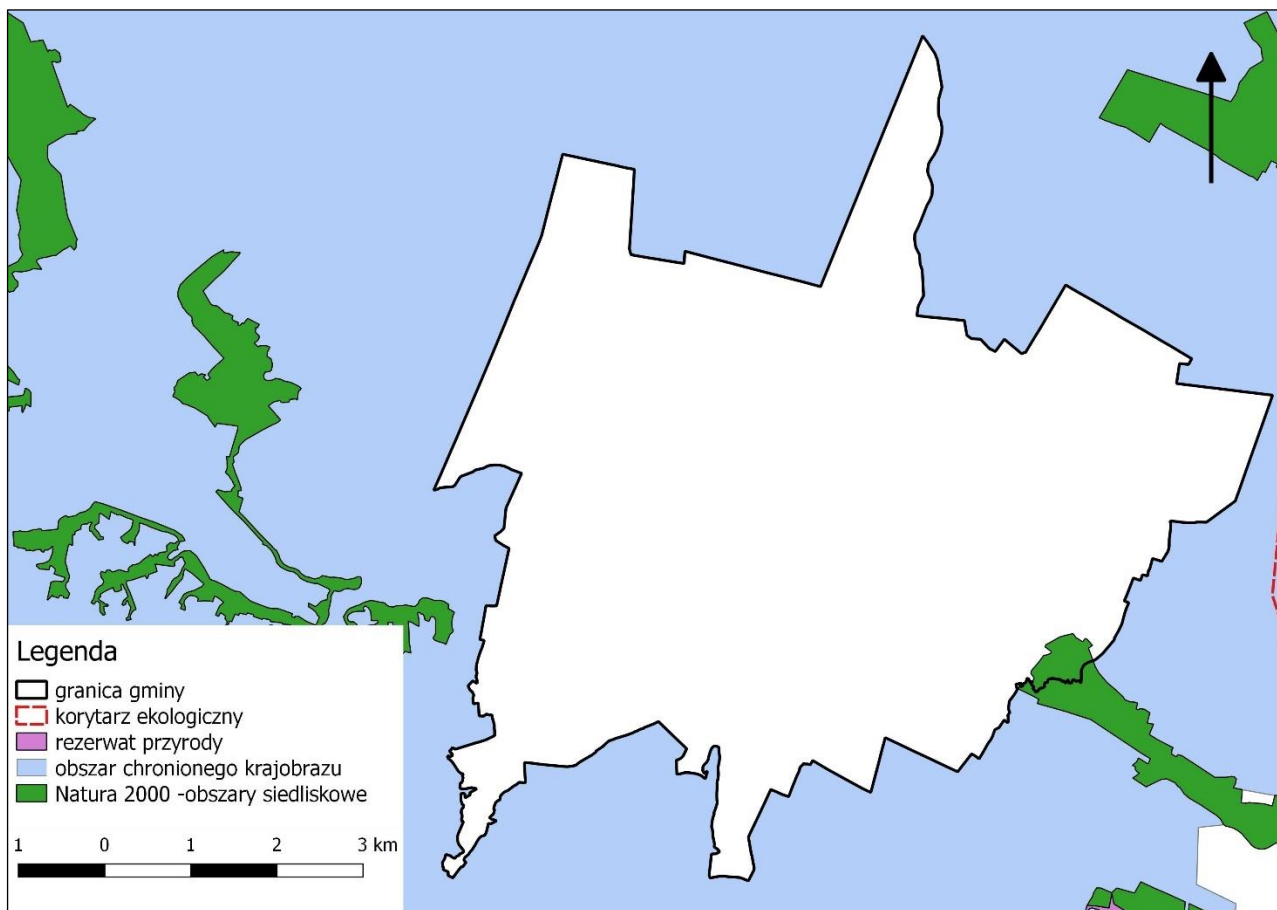
Tabela 6. Tereny zieleni w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski w 2017 r.

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	PARKI SPACEROWO-WYPOCZYNKOWE		ZIELEŃCE		ZIELEŃ ULICZNA	TERENY ZIELENI OSIEDLOWEJ	CMEN TARZE		LASY GMINNE
	[szt.]	[ha]	[szt.]	[ha]	[ha]	[ha]	[szt.]	[ha]	[ha]
Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	4	30,20	23	33,80	41,98	78,76	3	21,80	29,00

źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

2.8.5 FORMY OCHRONY PRZYRODY

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski obszary prawnie chronione występują tylko w postaci obszarów specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 i zajmują niewielką powierzchnię w południowo-wschodniej części gminy. Cała gmina jest okolona Obszarem chronionego krajobrazu Doliny Kamiennej. Ponadto, poza granicami gminy, w kierunku wschodnim, przebiega korytarz ekologiczny.

Mapa 2. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

2.8.5.1 OBSZARY NATURA 2000

Natura 2000 jest programem sieci obszarów objętych ochroną przyrody na terytorium Unii Europejskiej. Celem programu jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważane są za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Wspólne działanie na rzecz zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy w oparciu o jednolite prawo, ma na celu optymalizację kosztów i spotęgowanie korzystnych dla środowiska efektów.

Podstawą programu Natura 2000 są dwie unijne dyrektywy - tzw. dyrektywa ptasia, przyjęta w 1979 r., następnie zastąpiona dyrektywą z 2009 r. oraz tzw. dyrektywa siedliskowa (habitatowa) z 1992 r.

Dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory wskazuje „ważne w skali europejskiej” gatunki roślin i zwierząt oraz typy siedlisk przyrodniczych:

- dla których państwa członkowskie zobowiązane są powołać obszary ich ochrony (obszary Natura 2000);
- które państwa członkowskie zobowiązane są chronić przez ścisłą ochronę gatunkową;

- które są przedmiotem zainteresowania Unii, podlegając gospodarczemu użytkowaniu, które jednak może wymagać kontroli.

Obszary Natura 2000 wyznaczone zgodnie w wymaganiach Dyrektywy Siedliskowej noszą nazwę Specjalnych obszarów ochrony siedlisk (SOO). Po zatwierdzeniu przez Komisję Europejską zgłoszonych przez Polskę propozycji, noszą one nazwę Obszarów o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW), dla których obowiązują wszystkie przepisy dotyczące przedmiotów ochrony. Ostatnim etapem procedury wyznaczania obszaru jest podjęcie przez państwo członkowskie decyzji na gruncie prawa krajowego o formalnym wyznaczeniu zatwierdzonych obszarów jako specjalnych obszarów ochrony siedlisk.

Obszary specjalnej ochrony ptaków i Specjalne obszary ochrony siedlisk są wyznaczane niezależnie od siebie, przez co relacje przestrzenne między nimi mogą być różne, np. obszary mogą ze sobą sąsiadować, częściowo się pokrywać lub być wyznaczone w identycznych granicach.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się obszar specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 Dolina Kamiennej o kodzie PLH260019.

Obszar Natura 2000 Dolina Kamiennej (PLH260019)⁶ został utworzony 1 marca 2011 r. i zajmuje łączną powierzchnię 2 586,45 ha. Ostoję stanowi rozległa dolina Kamiennej, która jest równiną denudacyjną. Dolina rzeki obfituje w starorzecza i zastoiska. W dolinie dominują rozległe ekstensywnie użytkowane łąki o zmiennym uwilgotnieniu, a także łągi, zarośla wierzbowe, trafiają się także torfowiska niskie. Krawędzie i zbocza doliny zajęte są przez dobrze wykształcone murawy kserotermiczne. Obszar dodatkowo urozmaicają wydmy i liczne leje krasowe.

Obszar ma silnie zróżnicowaną i bogatą roślinność. Związane jest to z dużym urozmaicheniem podłoża skalnego, rzeźby, gleb, a także działalnością ludzką. Na siedliskach oligotroficznym, piaszczysto-ilastym dominują świeże bory sosnowe i bory mieszane. Na glebach lessowych, zwłaszcza na zboczach doliny Kamiennej zachowały się fragmentarycznie żyzne grądowe lasy liściaste z rzadkimi i prawnie chronionymi roślinami, takimi jak: tojad mołdawski, tojad dzióbaty, ulódka leśna, groszek wschodniokarpacki. Dużą wartość przyrodniczą przedstawiają rezerваты leśne: Modrzewie, Ulów, Lisiny Bodzechowskie.

Ogółem stwierdzono tu występowanie 13 typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, zajmujących łącznie ponad 42% obszaru. Do najcenniejszych należą murawy kserotermiczne, w tym szczególnie naskalne oraz ostnicowe, z wieloma cennymi i zagrożonymi gatunkami (np. turzycza stopowata, kosaciec bezlistny), łąki o różnym stopniu uwilgotnienia, grądy oraz starorzecza, a także niewielkie fragmenty łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych. Znaczenie obszaru podnosi zdecydowanie fakt, iż występuje tu jedna z najliczniejszych i dosyć stabilnych w Polsce populacji obuwika pospolitego. Występuje tutaj 11 gatunków zwierząt z II załącznika Dyrektywy Siedliskowej, m.in. mopek, nocek duży, kumak nizinny i pachnica dębowa. Dla tego ostatniego gatunku planowana ostoja jest szczególnie ważna, gdyż chroni ona dwa bardzo dobrze zachowane i o naturalnym charakterze stanowiska (Lisiny Bodzechowskie i Ulów).

Naturalny charakter rzeki i występujące rozlewiska na utworach węglanowych wapieni jurajskich znajdujące się pomiędzy Ostrowcem a Ćmielowem stanowią dogodne siedliska dla występowania mięczaków. Na płaskiej powierzchni spokojny nurt rzeki utrwalił drobne oczka wodne i dominujące zawodnione rozlewiska z turzycami i pałąką wodną. Są to bardzo dobre warunki dla takich gatunków jak poczwarówka zwężona i poczwarówka jajowata. Dolina Kamiennej jest miejscem łągów: orlika krzykliwego, krwawodzioba, bekasa kszyska (kszyka), derkacza i wodnika zwyczajnego. Na otaczających dolinę murawach kserotermicznych licznie występuje: smukwa kosmata, modliszka zwyczajna i gniewosz plamisty. Należy podkreślić, że Dolina Kamiennej stanowi ważny korytarz ekologiczny o randze krajowej.

⁶ Standardowy formularz danych dla obszaru Natura 2000 Dolina Kamiennej (PLH260019)

2.8.5.2 POMNIKI PRZYRODY

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski ustanowiono 6 pomników przyrody, mających na celu ochronę tworów przyrody o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej lub historycznej, które odznaczają się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je spośród innych tworów. Cztery z ww. pomników to pojedyncze drzewa, jeden z nich to głąz narzutowy, a kolejny to skupisko drzew w postaci alei.

Tabela 7. Pomniki przyrody w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski - zestawienie zbiorcze

LP.	NAZWA	OPIS	LOKALIZACJA	AKT USTANAWIAJĄCY
1.	Adam	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 302 cm, wysokości ok 30 m	Działka o nr ewidencyjnym 58 (obręb 37 arkusz 2) położona na terenie Parku Miejskiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	Uchwała nr XIX/118/2015 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 28 września 2015 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
2.	Dąb Wolności	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) o obwodzie pnia 314 cm, wysokości ok 30 m	Działka o nr ewidencyjnym 58 (obręb 37 arkusz 2) położona na terenie Parku Miejskiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego	Uchwała nr XIX/118/2015 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 28 września 2015 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
3.	Kasztany nad Kamienną	skupisko drzew gatunku kasztanowiec zwyczajny (<i>Aesculus hippocastanum</i>), 10 sztuk	Teren pasa drogowego ulicy Aleja 3- go Maja	Uchwała Nr XXVI/98/2012 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyski
4.	-	Lipa drobnolistna (<i>Tilia cordata</i>) w wieku około 170 lat, o pierśnicy 130 cm; wysokości 14 m	Teren zespołu pałacowego w Częstocicach przy ul. Świętokrzyskiej 37	Uchwała Nr XXXII/431/2008 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dn. 22.12.2008 r. w sprawie ustanowienia pomnika przyrody
5.	-	Głąz narzutowy o wysokości 1,65 m, szerokości 1,15 m, grubości 1,00 m	Teren przy III Liceum Ogólnokształcącym im. W. Broniewskiego przy ul. Sienkiewicza 67	Rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego Nr 205/2001 z dn. 29.05.2001 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody
6.	-	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) w wieku ok. 300 lat, o pierśnicy 137 cm; wysokości 25 m	Wzgórze parkowe, dawny cmentarz żydowski kirkut	Zarządzenie Nr 3/89 Wojewody Kieleckiego z dn. 26.01.1989 r. w sprawie uznania za pomniki przyrody

źródło: Baza Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, <http://crfop.gdos.gov.pl>

2.8.6 LASY

Istotną funkcję w ochronie bioróżnorodności pełnią lasy, będące siedliskiem życia największej liczby gatunków roślin i zwierząt. Lasy pełnią szereg ważnych funkcji ekologicznych - są regulatorami stosunków wodnych w regionie, rezerwuarem cennych gatunków, pełnią rolę filtracyjną i chronią przed erozją. Z punktu widzenia użyteczności dla człowieka las pełni funkcje produkcyjne (dostarcza cennego surowca drzewnego) i społeczne. Na terenie gminy lasy zajmują powierzchnię 473,49 ha (GUS, 2017). Wszystkie lasy w granicach gminy mają status lasów ochronnych, a ich powierzchnia stanowi 11,7% całkowitej powierzchni gminy.

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się na terenie Nadleśnictwa Ostrowiec Świętokrzyski. Lesistość analizowanej gminy jest mała i wynosi tylko 11,7%. Dla porównania średnia lesistość powiatu ostrowieckiego jest równa 30,7%, lesistość województwa świętokrzyskiego wynosi 28,4%, a lesistość kraju to 29,6% (GUS, 2017).

Rozkład zalesienia nie jest równomierny. Przeważająca część lasów występuje w północnej i północno-wschodniej części miasta, co jest związane z występowaniem słabych jakościowo gleb. Największe kompleksy leśne łączą się z lasami Puszczy Hłzeckiej w rejonie:

- Lasu Rzeczeki, Kolonii Robotniczej (Lasu Bieliny) i Kuźni,
- Gutwinu, w rejonie ul. Bałtowskiej przechodząc w stronę Strugi Denkowskiej,
- Kątów Denkowskich.

W drzewostanie panuje sosna (95%). Kolejnymi pod względem liczebności gatunkami jest brzoza (3,2%) i olsza (1,6%). Przeważającym typem siedliska jest bór mieszany z domieszką brzozy. Znaczący udział posiada bór mieszany świeży z domieszką dębu, grabu i lipy. Stosunkowo dużą powierzchnię zajmują młodniki

i drągowiny sosnowe.

W południowej części miasta, na lessowych glebach w kierunku Bodzechowa zachowały się resztki lasu lipowo-grabowego (grąd wysoki) z rzadkimi i chronionymi gatunkami. Na lessowych stokach w południowej części miasta spotkać można liczne stanowiska roślin stepowych i kserotermicznych.

Tabela 8. Powierzchnia lasów na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski według form własności w latach 2016-2017

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNE	LASY OGÓŁEM		LASY PUBLICZNE						LASY PRYWATNE	
			OGÓŁEM		SKARBU PAŃSTWA		GMINNE			
	[ha]									
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	545,16	545,16	100,67	100,67	71,67	71,67	29,00	29,00	444.49	444.49

źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

3 OCENA REALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH CELÓW I ZADAŃ OKREŚLONYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI

Program Ochrony Środowiska wyznacza kierunki działań mających na celu poprawę stanu środowiska i ograniczenie negatywnego oddziaływania działalności człowieka.

Podstawowe ogólne wskaźniki stanu środowiska i zmiany presji na środowisko określające efektywność działań proekologicznych to:

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód lądowych, poprawę jakości wód płynących, stojących i wód podziemnych, a szczególnie głównych zbiorników wód podziemnych, poprawę jakości wody do picia oraz spełnienie przez wszystkie te rodzaje wód wymagań jakościowych obowiązujących w Unii Europejskiej,
- poprawa jakości powietrza poprzez zmniejszenie emisji zanieczyszczeń powietrza (zwłaszcza zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla zdrowia i zanieczyszczeń wywierających najbardziej niekorzystny wpływ na ekosystemy tj. metale ciężkie, trwałe zanieczyszczenia organiczne, substancje zakwaszające, pyły i lotne związki organiczne),
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego,
- zmniejszenie ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, rozszerzenie zakresu ich gospodarczego wykorzystania oraz ograniczenie zagrożeń dla środowiska ze strony odpadów niebezpiecznych,
- ograniczenie degradacji gleb, zwiększenie skali przywracania obszarów bezpośrednio lub pośrednio zdegradowanych przez działalność gospodarczą do stanu równowagi ekologicznej, ograniczenie pogarszania się jakości środowiska w jednostkach osadniczych i powstrzymanie procesów degradacji zabytków kultury,
- wzrost poziomu różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych i poprawa stanu zdrowotności lasów,
- zmniejszenie negatywnej ingerencji w krajobrazie oraz kształtowanie estetycznego krajobrazu zharmonizowanego z otaczającą przyrodą.

W warstwie społeczno-administracyjnej następujące wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa opisują jakość zarządzania środowiskiem:

- kompletność regulacji prawnych i tempo ich harmonizacji z prawem wspólnotowym i prawem międzynarodowym,
- spójność i efekty działań w zakresie monitoringu i kontroli,
- zakres i efekty działań edukacyjnych oraz stopień udziału społeczeństwa w procesach decyzyjnych,
- opracowanie i realizowanie przez grupy i organizacje pozarządowe projektów na rzecz ochrony środowiska.

3.1 UPOWSZECHNIANIE INFORMACJI O STANIE ŚRODOWISKA I REALIZACJI PROGRAMU

Duże znaczenie dla możliwości upowszechniania informacji o stanie środowiska i realizacji *Programu* ma powszechny dostęp do informacji o środowisku i procedury udziału społeczeństwa w zarządzaniu środowiskiem, określone w ustawie z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081) oraz w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2018 r. poz. 799 z późn. zm.).

Obecnie informacja ekologiczna w Polsce dostępna jest poprzez:

- publikacje Głównego Urzędu Statystycznego,
- publikacje Ministerstwa Środowiska,
- publikacje służb państwowych: Inspekcję Ochrony Środowiska, Państwowy Zakład Higieny, Państwową Inspekcję Sanitarną,
- programy i plany strategiczne oraz inne opracowania jednostek samorządu terytorialnego,
- prasę popularnonaukową o tematyce ekologicznej, prasę lokalną,
- programy telewizyjne i radiowe,
- publikacje o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim jednostek naukowo-badawczych,
- publikacje opracowane przez organizacje pozarządowe,
- targi i giełdy ekologiczne,
- akcje i kampanie edukacyjne i promocyjne, konkursy w szkołach,
- Internet.

3.2 ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI W WODĘ PITNĄ I GOSPODARKA ŚCIEKOWA

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, w 2017 r. 98,7% ludności Gminy Ostrowiec Świętokrzyski korzystało z sieci wodociągowej, natomiast z sieci kanalizacyjnej jedynie 88,9%. Procentowa liczba osób korzystających z sieci wodociągowej nie zmieniła się w analizowanych latach, natomiast procentowa liczba osób korzystająca z sieci kanalizacyjnej zmalała. Analizując sieć wodociągową, stwierdza się zwiększenie długości sieci przy jednoczesnym spadku liczby przyłączy i liczby osób, które z tej sieci korzystają. Podobnie jest z siecią kanalizacyjną: jej długość rośnie przy jednoczesnym spadku liczby przyłączy i osób z niej korzystających. Zarówno sieć wodociągowa, jak i kanalizacyjna rozwija się, a wyniki statystyczne mogą wynikać ze zmniejszenia się liczby ludności w gminie.

Według danych uzyskanych od Miejskich Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o., w 2017 r. średnie zużycie wody na cele komunalne wynosiło 5 488 m³/dobę, podczas gdy średnie zużycie wody na cele przemysłowe było równe 1 248 m³/dobę.

Tabela 9. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	% LUDNOŚCI OGÓŁEM KORZYSTAJĄCYCH Z SIECI			
	WODOCIĄGOWEJ		KANALIZACYJNEJ	
	2016	2017	2016	2017
Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	98,7%	98,7%	89,9%	88,9%

źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

Tabela 10. Charakterystyka sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w latach 2016-2017

	2016	2017
SIEĆ WODOCIĄGOWA		
DŁUGOŚĆ SIECI WODOCIĄGOWEJ z przyłączami/bez przyłączy [km]	373,74/252,30	378,83/255,90
LICZBA PRZYŁĄCZY [szt.]	8 298	7 266
LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI [os.]	68 160	67 455
ŚREDNIE ZUŻYCIE WODY [dm ³ /mieszkańca/dobę]	77,99	81,24
SIEĆ KANALIZACYJNA		
DŁUGOŚĆ SIECI KANALIZACYJNEJ z przyłączami/bez przyłączy [km]	267,90/179,90	275,62/185,40

	2016	2017
LICZBA PRZYŁĄCZY [szt.]	6 412	5 876
LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI [os.]	65 717	64 573
ŚCIEKI ODPROWADZONE SIECIĄ [m³/rok]	5 037	5 091

źródło: Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o. w Ostrowcu Świętokrzyskim

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski funkcjonuje ujęcie wody podziemnej, którego charakterystyka została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 11. Charakterystyka ujęcia wód znajdującego się na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	NAZWA UJĘCIA	LOKALIZACJA	WYDAJNOŚĆ	OBSŁUGIWANY OBSZAR
Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	Kąty Denkowskie	Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Kąty Denkowskie (Zakład Ujęć Wody), tereny gminy Bodzechów (studnie głębinowe)	1 000 m ³ /h 24 000 m ³ /dobę	Ostrowiec Świętokrzyski, tereny gminy Bodzechów

źródło: Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski funkcjonuje oczyszczalnia ścieków, której charakterystyka została przedstawiona w tabeli poniżej.

Tabela 12. Charakterystyka oczyszczalni ścieków znajdującej się na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

GINA	Ostrowiec Świętokrzyski	
NAZWA (ADRES)	Miejska Oczyszczalnia Ścieków Komunalnych, 27-400 Ostrowiec Św. ul. Mostowa 72	
UŻYTKOWNIK	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Ostrowcu Św. ul. Sienkiewicza 91	
OBSŁUGIWANY OBSZAR	Ostrowiec Św., tereny gminy Bodzechów (Bodzechów, Goździelin, Denkówek, Szewna, Chmielów, Sudół, Świrna, Jędrzejowice), gminy Kunów (Boksycka, Wymysłów), gminy Ćmielów (Ćmielów, Piaski Brzustowskie, Brzustowa, Grójec)	
TYP OCZYSZCZALNI	mechaniczno-biologiczna	
OBCIĄŻENIE [RLM]	101 907	
IŁOŚĆ ŚCIEKÓW W 2016 I 2017 ROKU [m³/dobę]	2016	13 544
	2017	13 982
ODBIORNIK OCZYSZCZANYCH ŚCIEKÓW	rzeka Kamienna	

źródło: Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o. w Ostrowcu Świętokrzyskim

Na terenach pozbawionych dostępu do sieci kanalizacyjnej lub gdzie budowa sieci kanalizacyjnej jest niekorzystna ekonomicznie, wykorzystywane są zbiorniki bezodpływowe oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. W latach 2016-2017 całkowita liczba zbiorników bezodpływowych (szamb) zmalała o 40, a liczba oczyszczalni przydomowych wzrosła o 2. Na terenie gminy działa także 1 stacja zlewna, która służy do przyjmowania ścieków dowożonych samochodami asenizacyjnymi.

Tabela 13. Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych w latach 2016-2017 w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski

ROK	ZBIORNIKI BEZODPŁYWOWE	OCZYSZCZALNIE PRZYDOMOWE	STACJE ZLEWNE
2016	690	20	1
2017	650	22	1

źródło: Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, www.stat.gov.pl/bdl

W tabeli 14. przedstawiono zrealizowane przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony przeciwpowodziowej w latach 2016-2017 na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Tabela 14. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, ochrony przeciwpowodziowej oraz gospodarowania wodami na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017

LP.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	KOSZTY REALIZACJI [zł]		ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
			2016	2017	
1.	Kanalizacja deszczowa w ul. Świerkowej	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	71 690,77		„Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016 – 2019”, środki własne
2.	Kanalizacja deszczowa w ul. Milewskiego		242 286,35		
3.	Kanalizacja deszczowa w ul. Chrzanowskiego		145 690,49		
4.	Kanalizacja deszczowa Aleja Solidarności		146 444,20		
5.	Kanalizacja deszczowa ul. Szmaragdowa		189 110,17		
6.	Kanalizacja deszczowa w ul. Rzekcki			1 286 385,32	
7.	Kanalizacja deszczowa ul. Bocznej od Alei Solidarności		156 176,65		środki własne
8.	Kanalizacja deszczowa w ul. Jeżewskiego		134 289,99		
9.	Kanalizacja deszczowa w ul. Przytulnej		46 083,35		
10.	Przyłącze kanalizacji deszczowej do budynku przy ul. Osadowej		27 555,07		
11.	Kanalizacja deszczowa w ul. Las Rzekcki		71 888,25		
12.	Kanalizacja deszczowa w ul. Osadowej		13 886,70		
13.	Badania zanieczyszczenia wód powierzchniowych na terenie miasta Ostrowiec Świętokrzyski		3 936,00		
14.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części miasta Ostrowca Świętokrzyskiego w rejonie ulic: Kolejowa Aleja 3-go Maja, Romualda Traugutta, Świętokrzyska oraz torów bocznic kolejowej do dawnej cukrowni „Częstocice””		41 451,00		
15.	Mechaniczne odmulanie zatorów na rowach melioracyjnych i ciekach		49 821,41	11 165,91	
16.	Ręczne odmulanie zatorów na rowach melioracyjnych i ciekach		13 000,00	10 000,00	
17.	Coroczne dwukrotne koszenie rowów melioracyjnych na terenie miasta Ostrowca Św.		43 500,00	39 420,00	
18.	Badania zanieczyszczenia wód powierzchniowych na terenie miasta Ostrowca Świętokrzyskiego			3 936,00	
19.	Kanalizacja deszczowa w ulicy Paulinowskiej w Ostrowcu Świętokrzyskim			320 502,43	

LP.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	KOSZTY REALIZACJI [zł]		ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
			2016	2017	
20.	Kanalizacja deszczowa w ul. Północnej	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski		163 541,20	
21.	Kanalizacja deszczowa w ul. Las Rzekcki			381 596,13	
22.	Kanalizacja deszczowa w ul. Jutrzenki			46 153,55	
23.	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie miasta Ostrowiec Świętokrzyski zgodnie z „Wieloletnim planem rozwoju urządzeń wodnych i kanalizacyjnych na lata 2016-2017” -3,4 km	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o. w Ostrowcu Świętokrzyskim	1 108 945,00		środki własne
24.	Rozbudowa ujęcia wody o 470 m³/h (studnia zastępcza nr 19)		181 751,00	110 642,00	
25.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej zgodnie z „Wieloletnim planem rozwoju urządzeń wodnych i kanalizacyjnych na lata 2016-2017” -3,3 km		1 390 995,00		Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach i środki własne
26.	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej zgodnie z „Wieloletnim planem rozwoju urządzeń wodnych i kanalizacyjnych na lata 2016-2017” – 5,07 km			1 721 513,00	
27.	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie miasta Ostrowiec Świętokrzyski zgodnie z „Wieloletnim planem rozwoju urządzeń wodnych i kanalizacyjnych na lata 2016-2017” - 3,62 km			792 841,00	środki własne
28.	Projekt uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Ostrowiec -etap III: Rozbudowa sieci kanalizacyjnej na terenie m. Ostrowiec Św.: ul. Rzekcki, ul. Zwierzyniecka ¹⁾		425 740,00		
29.	Projekt uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Ostrowiec -etap III: Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków wraz z przeróbką osadów ²⁾			brak danych	brak danych
30.	Kupno zapory przeciwpowodziowej o długości 100 m, smoka pływającego oraz 2 szt. Ubrań do pracy w wodzie	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Ostrowcu Św.	18 610,00		brak danych
31.	Przydomowa oczyszczalnia ścieków - 2 szt.	Osoby fizyczne	brak danych	brak danych	brak danych

^{1) 2)} Inwestycja w toku

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez jednostki realizujące zadania

3.2.1 JAKOŚĆ WÓD POWIERZCHNIOWYCH

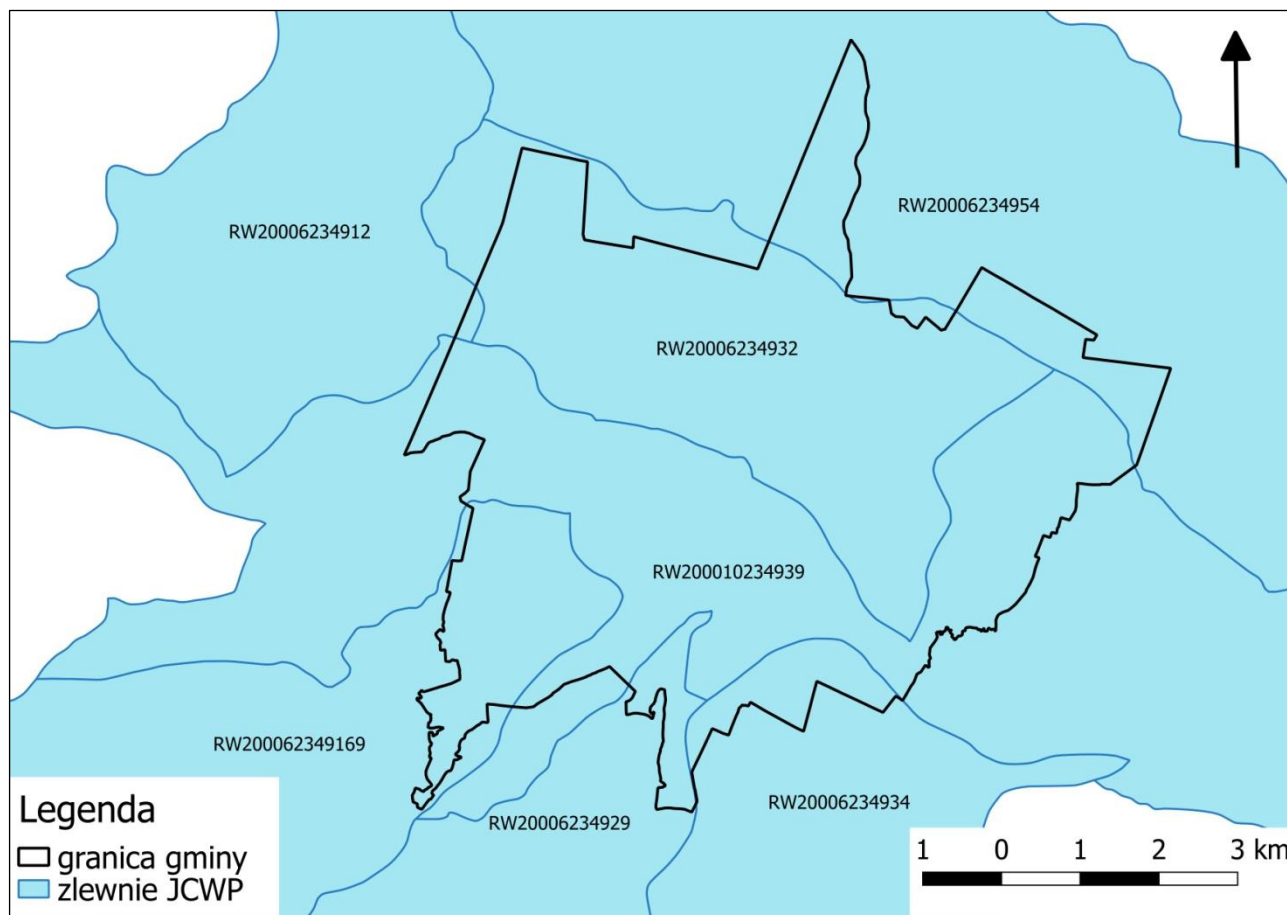
18 października 2016 r. Rada Ministrów przyjęła zaktualizowany *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* (Dz. U. poz. 1911) oraz *Plan zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry* (Dz. U. poz. 1967). Plan jest dokumentem strategicznym, który m.in. opisuje stan wód powierzchniowych i podziemnych, określa cele środowiskowe dla JCW i obszarów chronionych oraz wskazuje zadania prowadzące do osiągnięcia dobrego stanu wód. Plan zawiera również listę inwestycji mogących pogorszyć stan wód, a których realizacja jest niezbędna dla rozwoju gospodarki przy zastosowaniu kompensacji wpływu środowiskowego oraz derogacji dla części wód.

Badania stanu wód wykonywał Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie w oparciu o *Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa świętokrzyskiego na lata 2016-2020*. Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCWP). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych. Zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej do roku 2015 należało osiągnąć dobry stan wszystkich wód.

MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH PŁYNĄCYCH

Obszar Gminy Ostrowiec Świętokrzyski mieści się w granicach następujących jednolitych części wód powierzchniowych:

- JCWP „Modła” o kodzie RW200062349169,
- JCWP „Szewnianka” o kodzie RW20006234929,
- JCWP „Dopływ z Ostrowca-Rzeczek” o kodzie RW20006234932,
- JCWP „Dopływ spod Rzuchowa” o kodzie RW20006234934,
- JCWP „Kamienna od Świśliny do Przepaści” o kodzie RW200010234939,
- JCWP „Starorzecze w Stokach Starych” o kodzie RW20006234954,
- JCWP „Dunaj” o kodzie RW20006234912.

Mapa 3. Lokalizacja Gminy Ostrowiec Świętokrzyski względem JCWP

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Tabela 15. Charakterystyka JCWP z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

LP.	NAZWA JCWP	TYP	STATUS	OCENA STANU	CEL ŚRODOWISKOWY	OCENA RYZYKA NIEOSIĄGNIĘCIA CELU ŚRODOWISKOWEGO	TYP ODSTĘPSTWA	TERMIN OSIĄGNIĘCIA DOBREGO STANU	UZASADNIENIE ODSTĘPSTWA
1.	„Modła” RW200062349169	6	naturalna	zły	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	niezagrożona	nie dotyczy	2015	nie dotyczy
2.	„Szewnianka” RW20006234929	6	naturalna	zły	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych	2021	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Konieczne jest dokonanie szczegółowego rozpoznania przyczyn w celu prawidłowego zaplanowania działań naprawczych. Rozpoznanie przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu zapewni realizacja działań na poziomie krajowym: utworzenie krajowej bazy danych o zmianach hydromorfologicznych, przeprowadzenie pogłębionej analizy presji pod kątem zmian hydromorfologicznych, opracowanie dobrych praktyk w zakresie robót hydrotechnicznych i prac utrzymaniowych wraz z ustaleniem zasad ich wdrażania oraz opracowanie krajowego programu renaturalizacji wód powierzchniowych.
3.	„Dopływ z Ostrowca-Rzeczek” RW20006234932	6	silnie zmieniona część wód	zły	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych,	2021	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
4.	„Dopływ spod Rzuchowa” RW20006234934	6	naturalna	zły	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona	- dysproporcjonalne Koszty	2021	
5.	„Kamienna od	10	naturalna	zły	dobry stan ekologiczny,	zagrożona	przedłużenie terminu	2027	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja hydromorfologiczna. Wdrożenie

	Świśliny do Przepaści” RW200010234939				dobry stan chemiczny		osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych		skutecznych i efektywnych działań naprawczych wymaga szczegółowego rozpoznania wpływu zidentyfikowanej presji i możliwości jej redukcji. W bieżącym cyklu planistycznym dokonano rozpoznania potrzeb w zakresie przywrócenia ciągłości morfologicznej w kontekście dobrego stanu ekologicznego JCWP. W programie działań zaplanowano działanie wykonanie przepławki dla ryb w ramach zadania "Odbudowa piętrzenia wody na rzece Kamiennej w km 50+130", którego skutkiem będzie przywrócenie możliwości migracji ichtiofauny na wskazanym odcinku cieku w JCWP. Zaplanowano także działania obejmujące opracowanie programu renaturyzacji JCWP. Działanie to ma na celu szczegółowe rozpoznanie możliwości redukcji tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie dobrego stanu w najbardziej efektywny sposób. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla powyższego programu, a następnie okres niezbędny dla wdrożenia wskazanych w nim działań, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
6.	„Starorzecze w Stokach Starych” RW20006234954	6	naturalna	zły	dobry potencjał ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona	przedłużenie terminu osiągnięcia celu: - brak możliwości technicznych, - dysproporcjon alne koszty	2021	Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.
7.	„Dunaj” RW20006234912	6	naturalna	zły	dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny	zagrożona		2021	

Objaśnienia:

6 - potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych

10 - średnia rzeka wyżynna – zachodnia

źródło: opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. poz. 1967)

Ocenę stanu wód powierzchniowych wykonuje się w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych na podstawie wyników klasyfikacji stanu lub potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego, uzyskanych w reprezentatywnym punkcie pomiarowo-kontrolnym. Zarówno stan ekologiczny naturalnych jednolitych części wód oraz potencjał ekologiczny silnie zmienionych i sztucznych jednolitych części wód określa się na podstawie wyników badań elementów biologicznych oraz na podstawie wyników badań elementów wspierających, czyli elementów hydromorfologicznych i elementów fizykochemicznych. Stan ekologiczny jednolitych części wód klasyfikuje się nadając im jedną z pięciu klas jakości. Stan chemiczny natomiast określany jest na podstawie wyników badań substancji priorytetowych i innych zanieczyszczeń chemicznych, prowadzonych w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych w odniesieniu do środowiskowych norm jakości, określonych w aktualnym rozporządzeniu Ministra Środowiska.

W przypadku, gdy JCWP znajduje się w obszarze chronionym, ocenę stanu wód wykonuje się dodatkowo w punkcie monitoringu obszarów chronionych, uwzględniając jednocześnie ocenę spełniania wymagań dodatkowych określonych dla obszaru chronionego. Ocena ostateczna JCWP położonej w obszarze chronionym polega na porównaniu wyników oceny uzyskanej w punkcie reprezentatywnym oraz oceny wykonanej w punkcie (punktach) monitoringu obszarów chronionych. Ostateczna ocena stanu jednolitej części wód determinowana jest zawsze przez gorszy z uzyskanych stanów. Przedmiotową ocenę wykonuje się także, gdy brak jest klasyfikacji jednego z elementów składowych oceny stanu wód, a stan/potencjał ekologiczny lub stan chemiczny osiągnął stan niższy niż dobry lub nie zostały spełnione wymagania dodatkowe określone dla obszarów chronionych. Stan wód oceniany jest wówczas jako zły.

Z wymienionych uprzednio JCWP, dwie są monitorowane. Są to:

- JCWP „Szewnianka” o kodzie RW20006234929,
- JCWP „Kamienna od Świśliny do Przepaści” o kodzie RW200010234939.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, w 2016 i 2017 r. nie zlokalizowano żadnego punktu kontrolnego wód płynących.⁷

3.2.2 JAKOŚĆ WÓD PODZIEMNYCH⁸

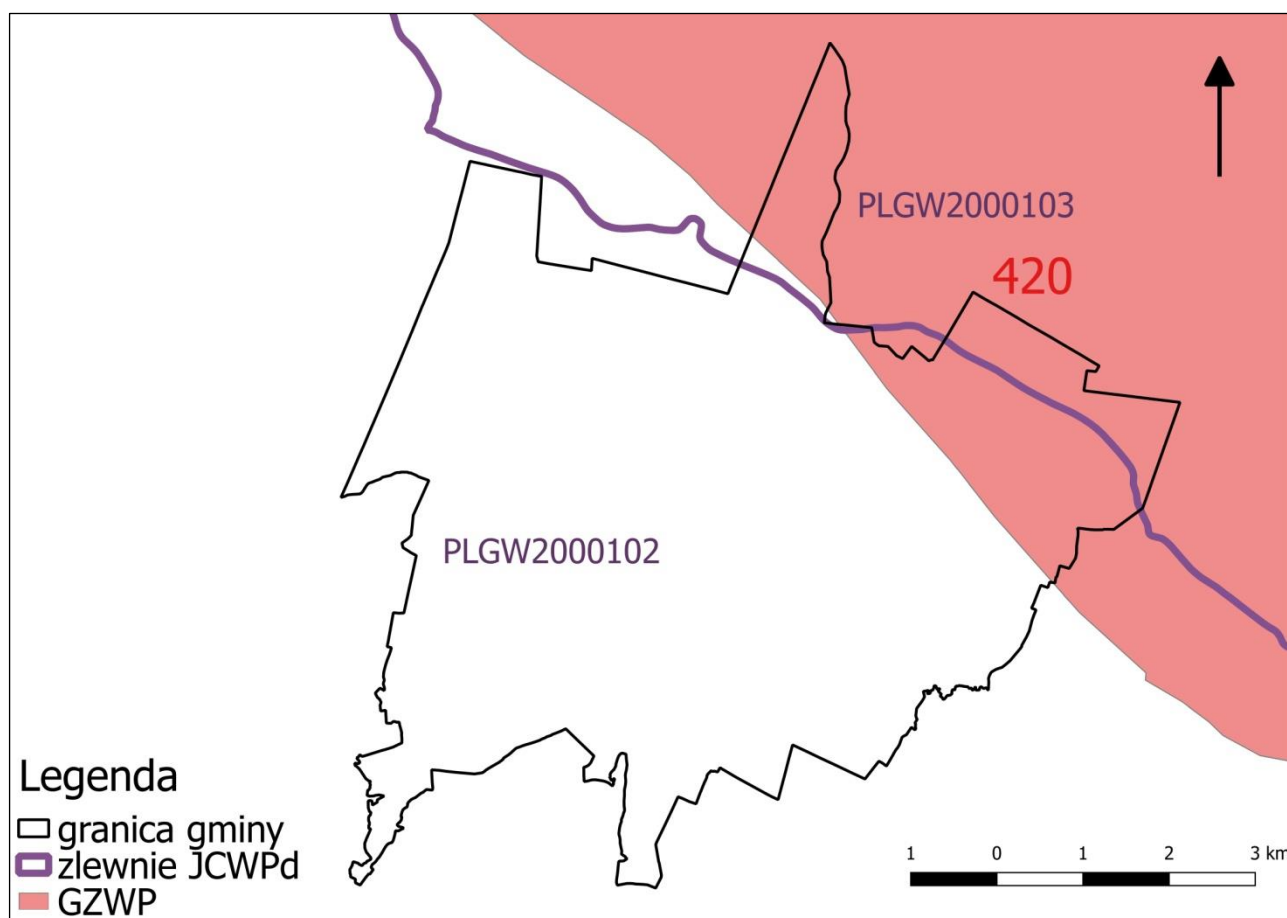
Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

W latach 2009-2015 obowiązywał podział wód podziemnych na 161 JCWPd, natomiast od roku 2016 zweryfikowano przebieg JCWPd - nowa wersja podziału dzieli wody podziemne na terenie kraju na 171 części. Zgodnie z obowiązującym podziałem (na 171 JCWPd) teren Gminy Ostrowiec Świętokrzyski położony jest w granicach dwóch jednolitych części wód podziemnych, które należą do regionu wodnego Środkowej Wisły:

- JCWPd nr 102 o kodzie PLGW2000102,
- JCWPd nr 103 o kodzie PLGW2000103.

⁷ Program Państwowego Monitoringu środowiska województwa świętokrzyskiego na lata 2016-2020 wraz z Załącznikiem

⁸ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. poz. 1911)

Mapa 4. Lokalizacja Gminy Ostrowiec Świętokrzyski względem JCWPd i GZWP
źródło: opracowanie własne na podstawie danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska

Tabela 16. Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

NR JCWPd	102	103
WODY PODZIEMNE PRZEZNACZONE DO SPOŻYCIA	tak	tak
STAN ILOŚCIOWY	dobry	dobry
STAN CHEMICZNY	słaby	dobry
CEL ŚRODOWISKOWY	dobry stan ilościowy, dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy, dobry stan chemiczny
CZY JCWPd JEST MONITOROWANA?	monitorowana	monitorowana
OCENA RYZYKA NIEOSIĄGNIĘCIA CELU ŚRODOWISKOWEGO	zagrożona	niezagrożona
TYP ODSTĘPSTWA	przedłużenie terminu osiągnięcia celu - brak możliwości technicznych	n.d.
TERMIN OSIĄGNIĘCIA DOBREGO STANU	2027 r.	n.d.
UZASADNIENIE ODSTĘPSTWA	Lokalne ogniska zanieczyszczeń; użytkowanie rolnicze, nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa; oddziaływanie ze strony przemysłu. W programie działań ukierunkowanym na presję zaplanowano wszystkie możliwe działania ograniczające ich negatywny wpływ na stan JCWPd. Jednak ze względu na warunki hydrogeologiczne okres 6 lat jest zbyt krótki, aby mogła nastąpić poprawa stanu wód. Poprawa przewidywana jest w dalszej perspektywie czasowej.	n.d.

źródło: opracowanie własne na podstawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. poz. 1911)

Stan ilościowy wód w ww. JCWPd jest dobry, natomiast stan chemiczny określono jako dobry tylko dla JCWPd nr 103 - stan chemiczny JCWPd nr 102 jest słaby. Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych nie jest zagrożona w zlewni nr 103, ale w JCWPd 102 takie zagrożenie występuje.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017 nie zostały wyznaczone obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia ze źródeł rolniczych (OSN) ani też nie ustanowiono żadnego punktu pomiarowo-kontrolnego.

W 2016 r., wykonano badania wód podziemnych w 63 punktach województwa świętokrzyskiego, należących do sieci krajowej. JCWPd nr 102 została objęta monitoringiem w 8 punktach pomiarowo-kontrolnych, które zostały zlokalizowane na terenie 4 powiatów: kieleckiego, skarżyskiego, starachowickiego i ostrowieckiego. Monitoring JCWPd nr 103 opierał się na 5 punktach pomiarowo-kontrolnych, umieszczonych w granicach powiatu ostrowieckiego. Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w 2016 r. znalazł się tylko jeden punkt pomiarowo-kontrolny i był to punkt dla JCWPd nr 102⁹.

W kolejnym, 2017 r. na terenie województwa świętokrzyskiego zlokalizowano 25 punktów pomiarowo-kontrolnych. Monitoring dla JCWPd nr 102, tak jak w roku ubiegłym, oparł się na 8 punktach pomiarowo-kontrolnych, umiejscowionych w ww. powiatach. Stan wód JCWPd nr 103 w 2017 r. nie był badany¹⁰.

Zgodnie z przyporządkowaną klasą jakości wód, wody w badanym punkcie zostały określone jako dobrej jakości (II klasa). Wyniki badań zawiera poniższa tabela.

Tabela 17. Monitoring JCWPd nr 102 na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w 2016 r.

NR OTWORU	MIEJSCOWOŚĆ	STRATYGRAFIA OTWORU	GŁĘBOKOŚĆ DO STROPU WARSTWY WODONOŚNEJ [m]	KLASA WÓD
JCWPd nr 102				
2327	Ostrowiec Świętokrzyski	Q - czwartorzęd	2,6	II

Klasa jakości wód:

I – wody o bardzo dobrej jakości	II – wody dobrej jakości	III – wody zadowalającej jakości	IV – wody niezadowalającej jakości	V- wody złej jakości
----------------------------------	--------------------------	----------------------------------	------------------------------------	----------------------

źródło: Wojewódzki Inspektorat Środowiska w Kielcach, Wyniki klasyfikacji i oceny stanu wód podziemnych w województwie świętokrzyskim w 2016 r.

3.3 OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO¹¹

Stan czystości powietrza w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski uzależniony jest od wielu czynników, m.in. od warunków klimatycznych, wielkości emisji zanieczyszczeń przemysłowych, energetycznych, komunikacyjnych itp. zarówno w gminie, jak i w całym regionie.

Gmina Ostrowiec Świętokrzyski objęta jest monitoringiem powietrza prowadzonym przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach. W województwie świętokrzyskim klasyfikacji jakości powietrza dokonuje się w dwóch strefach: miasto Kielce oraz strefa świętokrzyska. Gmina znajduje się w strefie świętokrzyskiej, która obejmuje swym zasięgiem całe województwo, za wyjątkiem strefy miasta Kielce.

Na mocy ustawy *Prawo Ochrony Środowiska* wojewódzki inspektor ochrony środowiska co roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w poszczególnych strefach. Ocena i wynikające z niej działania odnoszone są do niżej wymienionych stref:

- aglomeracji o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,

⁹ Wyniki klasyfikacji i oceny stanu wód podziemnych w województwie świętokrzyskim w 2016 r.

¹⁰ Wyniki klasyfikacji i oceny stanu wód podziemnych w województwie świętokrzyskim w 2017 r.

¹¹ Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach

- miast o liczbie mieszkańców powyżej 100 tysięcy,
- pozostałego obszaru województwa.

Oceny dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin.

Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefy zaliczono do jednej z poniższych klas:

- klasa A - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych,
- klasa C - jeżeli stężenia zanieczyszczenia na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalny lub docelowe,
- klasa C1 - jeżeli stężenia pyłu zawieszonego PM_{2,5} na jej terenie przekraczały poziom dopuszczalny 20 µg/m³ do osiągnięcia do dnia 1 stycznia 2020 r. (faza II),
- klasa D1 - jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 - jeżeli stężenia ozonu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

W wyniku rocznej oceny jakości powietrza w 2017 r., strefę świętokrzyską dla dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), pyłu zawieszonego PM_{2,5}, benzeny (C₆H₆), tlenku węgla (CO), ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd) i niklu (Ni) zaliczono do klasy A. Do klasy C zaliczono tę strefę ze względu na przekroczenia dopuszczalnych poziomów: benzo(a)pirenu (B(a)P), ozonu (O₃) oraz pyłu zawieszonego PM₁₀. Z tego powodu konieczne było przeprowadzenie działań naprawczych w obszarach przekroczeń, obejmujących swym zasięgiem także Gminę Ostrowiec Świętokrzyski. Wyniki dla strefy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Wyniki klasyfikacji strefy świętokrzyskiej pod kątem ochrony zdrowia w roku 2017

ROK	KLASY DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ W OBSZARZE STREFY											
	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	PM _{2,5}	C ₆ H ₆	CO	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O ₃
2017	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	C

źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, Ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w roku 2017

Strefa świętokrzyska w ocenie za rok 2017 otrzymała klasę C z powodu przekroczeń ponad dopuszczalną częstość stężeń 24-godzinnych pyłu PM₁₀, przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz przekroczenia poziomu docelowego ozonu. Ze względu na niedotrzymanie poziomu celu długoterminowego ozonu, strefa ta otrzymała klasę D2. Dla stref w klasie C jest wymagane opracowanie programu ochrony powietrza. Klasa D2 skutkuje natomiast podjęciem długoterminowych działań naprawczych będących celem wojewódzkiego programu ochrony środowiska.

W oparciu o kryteria określone dla ochrony roślin przeprowadzono również ocenę stanu powietrza dla ozonu (O₃), dwutlenku siarki (SO₂) i tlenków azotu (NO_x). Dla wszystkich badanych związków chemicznych strefa otrzymała klasę A, co oznacza, że nie zanotowano przekroczeń poziomu dopuszczalnego. Wyniki przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 19. Wyniki klasyfikacji strefy świętokrzyskiej pod kątem ochrony roślin w roku 2017

ROK	SYMBOL KLASY WYNIKOWEJ DLA POSZCZEGÓLNYCH ZANIECZYSZCZEŃ W STREFIE		
	SO ₂	NO _x	O ₃
2017	A	A	A

źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach, Ocena jakości powietrza w województwie świętokrzyskim w 2017 r.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski nie zostały zlokalizowane punkty pomiarowe jakości powietrza (stacje monitoringu powietrza).

Zaklasyfikowanie strefy świętokrzyskiej do klasy C skutkuje koniecznością sporządzenia programów ochrony powietrza, jeśli wcześniej nie powstały. W przypadku, gdy takie programy już uchwalono, a standardy jakości powietrza nadal są niezadowalające, konieczna jest aktualizacja programów ochrony powietrza przez zarząd województwa w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza. Obecnie dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski obowiązują następujące programy i plany ochrony powietrza:

- Aktualizacja Programu ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego wraz z planem działań krótkoterminowych, przyjęty przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego uchwałą nr XVII/248/15 z dnia 27 listopada 2015 r. (Dz. U. Woj. Św. z 2015 r. poz. 3890),
- Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski obowiązujący dzięki Uchwale Nr XXX/32/2016 Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego z dnia 17 marca 2016 r. zmieniająca uchwałę w sprawie uchwalenia „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski” wraz z „Prognozą oddziaływania na środowisko Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski”

Poniżej zestawiono zrealizowane przedsięwzięcia związane bezpośrednio lub pośrednio z ochroną powietrza w latach 2016-2017 na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

Tabela 20. Przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017

LP.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	KOSZTY REALIZACJI [zł]		ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
			2016	2017	
1.	Przebudowa wymiennika ciepła centralnego ogrzewania w siedzibie rejonu energetycznego Ostrowiec Św.	PGE Dystrybucja S.A. Oddział Skarżysko-Kamienna		46 000,00	środki własne
2.	Docieplenie ścian osłonowych i wymiana okien klatki schodowej budynku mieszkalnego wielorodzinnego Jasna 8	SM „Hutnik”	48 891,60		środki własne
3.	Docieplenie ściany osłonowej zachodniej, wymiana okien klatek schodowych i piwnic budynku mieszkalnego wielorodzinnego Śliska 12		79 499,70		
4.	Docieplenie ściany szczytowej zachodniej i osłony północnej, wymiana okien klatki schodowej budynku mieszkalnego wielorodzinnego Poniatowskiego 1		53 749,00		
5.	Docieplenie ściany osłonowej północnej i wymiana okien klatek schodowych budynku mieszkalnego wielorodzinnego Świętokrzyska 1		34 560,00		
6.	Docieplenie ścian osłonowych, wymiana okien klatki schodowej i piwnic budynku mieszkalnego wielorodzinnego Świętokrzyska 5		45 002,65		
7.	Docieplenie ściany osłonowej wschodniej budynku mieszkalnego wielorodzinnego Radwana 11		276 877,47		
8.	Docieplenie stropodachu „Ekofiber” Jasna 14		6 259,68		
9.	Wymiana stolarki okiennej klatek schodowych i piwnic Ogrody 9B		17 569,44		
10.	Docieplenie ściany osłonowej południowej i wymiana okien piwnic budynku mieszkalnego wielorodzinnego Ogrody 8		172 946,02		
11.	Docieplenie ściany osłonowej zachodniej budynku mieszkalnego wielorodzinnego Ogrody 12		163 488,23		
12.	Docieplenie ściany osłonowej zachodniej i wymiana okien piwnic budynku mieszkalnego wielorodzinnego Ogrody 23		252 645,83		
13.	Rozbudowa miejskiego systemu ciepłowniczego w celu podłączenia nowych obiektów	Miejska Energetyka Ciepła Sp. z o.o. w Ostrowie Świętokrzyskim		3 047 500,00	środki własne
14.	Budowa instalacji fotowoltaicznej: 10 kW, 39,9 kW, 83,2 kW			726 852,00	
15.	Modernizacja sieci ciepłowniczej – wymiana na rury preizolowane			396 623,00	
16.	Rozbudowa sieci ciepłej wysokoparametrowej oraz eliminacja grupowych węzłów ciepłych poprzez budowę wymienników indywidualnych			1 491 923,00	
17.	Dotacje celowe na zmianę systemu grzewczego w budynkach położonych na terenie Gminy Ostrowiec Św.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	65 179,92	109 398,84	środki własne
18.	Oczyszczenie powierzchni chodników przy użyciu szczotek ręcznych i mechanicznych, a w razie potrzeby wody		129 222,34	161 630,17	

LP.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	KOSZTY REALIZACJI [zł]		ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
			2016	2017	
19.	Rozbudowa budynku wielorodzinnego przy ul. Osadowej 8 w Ostrowcu Św. oraz urządzenie terenów zielonych	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	882 758,10 ¹⁾		dofinansowanie z BGK i środki własne
20.	Wykonanie modernizacji budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ulicy: Parkowa 4, Osadowa 5,6,7 Świętokrzyska 24, 26, 30 w Ostrowcu Świętokrzyskim wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektów dla zadania pod nazwą „Rewitalizacja obszarów zdegradowanych o silnym potencjale gospodarczym, społecznym i rekreacyjno-kulturowym na terenie miasta Ostrowca Św. –zagospodarowanie terenu przy budowie mieszkań przy ul. Osadowej, Świętokrzyskiej i Parkowej”		13 072,00		środki własne
21.	Wykonanie modernizacji budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ulicy: Parkowa 4, Osadowa 5,6,7 Świętokrzyska 24, 26, 30 w Ostrowcu Świętokrzyskim wraz z zagospodarowaniem terenu wokół obiektów dla zadania pod nazwą „Rewitalizacja obszarów zdegradowanych o silnym potencjale gospodarczym, społecznym i rekreacyjno-kulturowym na terenie miasta Ostrowca Św. – modernizacja budynków wielorodzinnych przy ul. Osadowej, Świętokrzyskiej i Parkowej”			52 288,00	
22.	Opracowaniu dokumentacji modernizacji energetycznej budynku Środowiskowego Domu Samopomocy „Przystań” w ramach programu pn.: „Poprawa efektywności energetycznej i zwiększenie udziału OZE w budynkach użyteczności publicznej Gminy Ostrowiec Świętokrzyski”			17 220,00 ²⁾	Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 i środki własne
23.	Rozbudowa budynku wielorodzinnego przy ul. Osadowej 8 w Ostrowcu Św. oraz urządzenie terenów zielonych			42 914,70	środki własne
24.	Budowa oświetlenia ulicznego na ul. Nowe Piaski na odcinku od ul. Grzybowej do ulicy Modrzewiowej w ramach zadania pn.” Rozbudowa i przebudowa ul. Nowe Piaski		132 840,00		
25.	Przebudowa ul. Świerkowej w zakresie oświetlenia ulicznego w ramach zadania inwestycyjnego „Budowa ul. Stawki, przebudowa ul. Świerkowej”		18 450,00		
26.	Budowa oświetlenia ulicznego na ul. Rozległej w systemie „zaprojektuj i wybuduj”			119 310,00	
27.	Oświetlenie ul. Stawki Denkowski na wysokości posesji nr 41B w trybie „zaprojektuj i wybuduj”			7 603,44	
28.	Remont ul. J. Kochanowskiego na długości 105 m		55 800,00		
29.	Remont ul. T. Boya-Żeleńskiego		99 333,07		
30.	Remont ul. Jarzębinowej na długości 360 m		139 000,00		
31.	Remont ciągu pieszo – jezdni zapewniającego dojazd i dojazd od ul. Chrzanowskiego		35 674,87		
32.	Remont ul. Świerkowej na długości 183 m		63 800,10		
33.	Remont ul. Kolejowej na długości 660 mb i szerokości 2,75 m		147 000,00		
34.	Remont nawierzchni jezdni drogi wewnętrznej na odcinku od ul. J. Kasprowicza do ul. A. Asnyka – etap II o długości 155 m		91 342,24		

LP.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	KOSZTY REALIZACJI [zł]		ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
			2016	2017	
35.	Remont ul. L. Chrzanowskiego na odcinku od ul. Ostrowieckiej do ul. Kilińskiego o długości 634,20 m	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	307 090,35 w tym: 149 228,00 dofinansowania		„Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016 – 2019” i środki własne
36.	Przebudowa ul. L. Chrzanowskiego na odcinku od ul. Polnej do ul. Ostrowieckiej o długości 788,80 mb		2 058 993,33 w tym: 1 006 901,00 dofinansowania		
37.	„Rozbudowa publicznej drogi gminnej nr 302030 klasy Z (ul. Rzeczeki) w Ostrowcu Świętokrzyskim”, w ramach inwestycji: „Budowa II etapu ciągu ulic zbiorczych w północnej części miasta Ostrowca Świętokrzyskiego od ul. Hżeckiej poprzez ul. Rzeczeki do ul. J. Samsonowicza.”			7 533 119,70 w tym: 3 000 000,00 dofinansowania	
38.	Wykonanie remontu ul. St. Staszica na długości 330 mb			138 099,73	środki własne
39.	Remont ul. Kąty Denkowskie na długości 365 m		138 928,50		
40.	Wykonania remontu ul. Sportowej na długości 304 m			169 801,20	
41.	Remont ul. Podgórze			145 086,38	
42.	Przebudowa ul. Jutrzenki na długości 96 m			144 998,55	
43.	Remont ul. Rudzkiej na długości 145 m			68 000,00	
44.	Remont ul. Gombrowicza na długości 160 m			34 000,00	
45.	Remont ul. Kolonia Robotnicza na długości 435 m			63 492,60	
46.	Remont ul. Zyguntówka na długości 350 m			91 020,00	
47.	Remont ul. Akacyjowej na długości 165 m			63 960,00	
48.	Remont ul. Denkowskiej na długości 345 m			129 494,40	
49.	Remont oświetlenia na os. „Ogrody”			24 354,00	
50.	Remont oświetlenia na ul. Paulinowskiej			2 000,00	
51.	Realizacja projektu pn. „Przebudowa budynków dawnego browaru przy ul. Siennieńskiej 54 w Ostrowcu Świętokrzyskim na potrzeby instytucji kultury – Miejskiej Biblioteki Publicznej, Miejskiego Centrum Kultury oraz Biura Wystaw Artystycznych” – termomodernizacja obiektów ³⁾				Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 i środki własne

¹⁾ Czas trwania inwestycji: 08.09.2015 r. – 07.07.2016 r.

²⁾ Czas trwania inwestycji: 12.12.2017r. – 19.02.2018 r.

³⁾ Czas trwania inwestycji: inwestycja w trakcie realizacji

3.4 OCHRONA PRZYRODY

Na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski występują różne typy ekosystemów, zróżnicowanych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym, jednak zdecydowanie dominuje krajobraz miejski. Na terenie gminy tereny prawnie chronione to jedynie część obszaru Natura 2000 Dolina Kamiennej o kodzie PLH260019. Obiekty chronione, pomniki ochrony przyrody, znajdujące się na terenie gminy to pojedyncze drzewa, grupa drzew i głąz narzutowy.

W omawianym okresie sprawozdawczym, na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, realizowano wskazane w tabeli poniżej przedsięwzięcia związane z utrzymaniem lasów, zieleni oraz pośrednio z ochroną przyrody.

Tabela 21. Przedsięwzięcia związane z utrzymaniem i kształtowaniem lasów, terenów zielonych oraz pośrednio z ochroną przyrody zrealizowane w latach 2016-2017 na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

LP.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	KOSZTY REALIZACJI [zł]		ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
			2016	2017	
1.	Zakup i sadzenie bylin na terenach zieleni miejskiej Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	18.540,14		środki własne
2.	Realizacja prac polegających na utrzymaniu i konserwacji terenów urządzonej zieleni miejskiej		199 019,98	255 864,79	
3.	Realizacja prac polegających na utrzymaniu i konserwacji terenu Parku Miejskiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego		316 066,03	300 061,89	
4.	Realizacja prac polegających na utrzymaniu terenów lasów komunalnych oraz Parku Saletyńskiego		14 599,91	14 675,79	
5.	Realizacja prac polegających na utrzymaniu zieleni na terenie wzgórza kościoła św. Michała Archanioła		19 954,27	19 918,13	
6.	Nasadzenie drzew na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w ramach rekompensaty za usunięte drzewa		39 000,00	161.000,00	

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez jednostki realizujące zadania

3.5 OCHRONA PRZED HAŁASEM

Największe zagrożenie ze względu na rozległy obszar poddany oddziaływaniu, a także liczbę osób narażonych, stanowi obecnie hałas komunikacyjny, a w tym - hałas drogowy. Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski do głównych źródeł hałasu komunikacyjnego należą:

- DK nr 9 o długości 5,857 km na terenie gminy,
- drogi wojewódzkie o łącznej długości 9,248 km na terenie gminy,
- drogi powiatowe oraz gminne.

W roku 2015 został przeprowadzony Generalny Pomiar Ruchu przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad na istniejącej sieci dróg krajowych i wojewódzkich, z wyjątkiem tych odcinków dróg, które znajdują się w miastach na prawach powiatu i w związku z tym nie są administrowane przez GDDKiA.

Przez teren Gminy Ostrowiec Świętokrzyski przebiegały 4 odcinki kontrolne:

- OSTROWIEC ŚW./PRZEJŚCIE A -ul. Zagłoby/,
- OSTROWIEC ŚW./PRZEJŚCIE B -ul. 3 Maja/,
- OSTROWIEC ŚW./PRZEJŚCIE C -ul. Sandomierska/,
- OSTROWIEC ŚW. -OPATÓW.

Na analizowanych odcinkach łącznie obciążenie pojazdami silnikowymi wynosiło 52 807 poj./dobę. Największe obciążenie ruchem odnotowano na odcinku DK nr 9 OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI/PRZEJŚCIE B -

ul. 3 Maja, które wynosiło 23 159 poj./dobę. Wynik ten jest dość wysoki, gdyż średnia dla dróg krajowych wynosi 11 178 poj./dobę. Dla porównania średnia dróg wojewódzkich to 3 520 poj./dobę.

Odcinki DK nr 9 zostały także ujęte w opracowaniu III edycji map akustycznych dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie, udostępnionym przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad.

Tabela 22. Stan akustyczny środowiska dla obszarów, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźnika L_{DWN} dla analizowanych obszarów wokół drogi krajowej nr 9 w województwie świętokrzyskim

NUMER DROGI KRAJOWEJ	NIEDOBRY		ZŁY		BARDZO ZŁY
	do 5 dB	>5 - 10 dB	>10 - 15 dB	>15 - 20 dB	pow. 20 dB
Powierzchnia obszarów zagrożona w danym zakresie [km²]					
DK 9	0,887	0,469	0,102	0,004	0,000
Liczba lokali mieszkalnych w danym zakresie [tys.]					
DK 9	0,546	0,264	0,032	0,000	0,000
Liczba zagrożonych mieszkańców w danym zakresie [tys.]					
DK 9	1,596	0,777	0,091	0,000	0,000

źródło: Mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie,
Województwo Świętokrzyskie, Kielce maj 2018

Tabela 23. Generalny Pomiar Ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

NR DROGI	NAZWA ODCINKA	PIKIETAŻ ODCINKA	DŁUGOŚĆ ODCINKA	POMIAR RUCHU							
				SDRR* POJ. OGÓŁEM	MOTOCYKLE	SAM. OSOB. MIKROBUSY	LEKKIE SAM. CIĘŻAROWE (DOSTAWCZE)	SAM. CIĘŻAROWE	AUTOBUSY	CIĄGNIKI ROLNICZE	ROWERY
DK 9	OSTROWIEC ŚW./PRZEJŚCIE A - ul. Zagłoby/	64,390 - 69,188	4,798	9 258	50	6 121	901	2 071	110	5	30
	OSTROWIEC ŚW./PRZEJŚCIE B - ul. 3 Maja/	69,188 - 69,713	0,525	23 159	190	19 450	1 370	1 557	586	6	152
	OSTROWIEC ŚW./PRZEJŚCIE C - ul. Sandomierska/	69,713 - 70,765	1,052	11 701	92	9 298	871	1 199	231	10	153
	OSTROWIEC ŚW. - OPATÓW.	70,765 - 85,641	14,876	8 689	37	6 344	819	1 382	98	9	8
DW 751	OSTROWIEC, UL. TRAUGUTTA	54,000 - 54,900	0,900	9 809	137	8 710	471	265	216	10	-
DW 754	OSTROWIEC ŚW./PRZEJŚCIE/	0,000 - 5,340	5,340	10 232	72	9 496	430	71	153	10	-
	OSTROWIEC ŚW. - BAŁTÓW	5,340 - 15,900	10,560	2 382	38	2 053	133	98	50	10	-
DW 755	OSTROWIEC ŚW./PRZEJŚCIE/	0,000 - 1,160	1,160	5 138	77	4 254	288	416	98	5	-
	OSTROWIEC - OŻARÓW	5,100 - 20,060	14,960	5 295	69	4 596	275	280	64	11	-

*SDRR – Średni Dobowy Ruch Roczny

źródło: Generalny Pomiar Ruchu, 2015, GDDKiA, Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach

Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu poruszających się po wszelkiego rodzaju drogach niebędących drogami kolejowymi, w tym po torach tramwajowych. Jest to hałas typu liniowego. Stały wzrost ilości pojazdów oraz natężenia ruchu komunikacyjnego spowodował, że zagrożenie hałasem komunikacyjnym jest dużo większe niż hałasem przemysłowym.

Monitoring hałasu ma na celu dostarczenie informacji niezbędnych dla potrzeb ochrony przed hałasem. Zadanie to realizowane jest poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska, takie jak mapy akustyczne i programy ochrony przed hałasem, a także rozwiązania techniczne ukierunkowane na źródła lub minimalizujące ich oddziaływanie, np. ekrany akustyczne.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonują obowiązkowo:

- starostowie - dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- zarządcy dróg, linii kolejowych, lotnisk, jeśli eksploatacja drogi, linii kolejowej lub lotniska może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska na obszarach nieobjętych obowiązkiem opracowania map akustycznych, tj. na terenie miast o liczbie mieszkańców poniżej 100 tysięcy oraz na terenach położonych przy drogach o natężeniu ruchu poniżej 8 200 pojazdów na dobę.

Metodyka i częstotliwość wykonywania pomiarów określone są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. Nr 140, poz. 824 z późn. zm.). Parametrem wykorzystywanym do oceny warunków korzystania ze środowiska jest poziom równoważny. W polityce długofalowej oraz w programach ochrony środowiska przed hałasem parametrem wykorzystywanym jest wskaźnik długookresowy L_{DWN} . Wskaźnik ten wyraża średni poziom dźwięku w decybelach, wyznaczony w ciągu wszystkich dób roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od g. 6.00 do g. 18.00), pory wieczoru (od 18.00 do 22.00) oraz pory nocy (od 22.00 do 6.00).

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} wynosi - w zależności od przeznaczenia terenu - od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu ($L_{Aeq D}$) w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy ($L_{Aeq N}$) ustalono od 45 dB do 60 dB.

W badanym okresie Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach nie przeprowadzał pomiarów natężenia hałasu na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

W tabeli poniżej zestawiono zrealizowane przedsięwzięcia związane bezpośrednio lub pośrednio z ochroną przed hałasem w latach 2016-2017 na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski. Należy wziąć także pod uwagę zadania przedstawione w tabeli 26, które również znacząco przyczyniają się do poprawy klimatu akustycznego na terenie gminy.

Tabela 24. Przedsięwzięcia związane z ochroną przed hałasem z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017

LP.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	KOSZTY REALIZACJI [zł]		ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
			2016	2017	
1.	Budowa drogi gminnej klasy L – ul. Stawki (obecnie Szmaragdowej)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	842 888,46		„Program rozwoju gminnej i powiatowej infrastruktury drogowej na lata 2016 – 2019” i środki własne
2.	Przebudowa ul. Świerkowej		222 000,91		
3.	Budowa ul. J. Milewskiego i ul. S. Jeżewskiego		1 194 298,13		
4.	„Rozbudowa publicznej drogi gminnej nr 302030 klasy Z (ul. Rzeczeki) w Ostrowcu Świętokrzyskim”, w ramach inwestycji: „Budowa II etapu ciągu ulic zbiorczych w północnej części miasta Ostrowca Świętokrzyskiego od ul. Hłeckiej poprzez ul. Rzeczeki do ul. J. Samsonowicza.”			7 533 119,70 w tym: 3 000 000,00 dofinansowania	
5.	Budowa zjazdu z ul. Kolejowej		104 763,70		środki własne
6.	Budowa drogi bocznej od Al. Solidarności		413 487,32		
7.	Przebudowa ul. Przytulnej		280 243,78		
8.	Budowa ul. bocznej od ul. J. Kilińskiego (obecnie A. Biesiady)			1 416 990,58	
9.	Przebudowa ul. Las Rzeczeki (odcinek od ul. Granicznej do ul. Północnej) oraz ul. Północnej (odcinek od ul. Las Rzeczeki do ul. Kasztanowej)			1 653 358,82	
10.	Przebudowa ul. Polnej na odcinku od skrzyżowania z ul. Hłecką do skrzyżowania z ul. M. Radwana oraz na odcinku od skrzyżowania z ul. M. Radwana do skrzyżowania z ul. L. Chrzanowskiego wraz z przebudową skrzyżowania ul. Polnej i ul. Siennieńskiej -720 mb	Powiat Ostrowiecki	1 756 813,06		środki własne
11.	Rozbudowa drogi powiatowej, ul. Polnej, w Ostrowcu Świętokrzyskim w zakresie budowy chodnika wzdłuż bloków 7A i 7B		51 498,23		
12.	Rozbudowa drogi powiatowej nr 1023T, Aleja Jana Pawła II, w Ostrowcu Świętokrzyskim w zakresie budowy chodnika -etap dokumentacji		527 563,22		
13.	Rozbudowa i przebudowa ul. Samsonowicza w Ostrowcu Świętokrzyskim - etap II		9 309,75		
14.	Przebudowa ul. Polnej na odcinku od skrzyżowania z ul. Hłecką do skrzyżowania z ul. M. Radwana oraz na odcinku od skrzyżowania z ul. M. Radwana do skrzyżowania z ul. L. Chrzanowskiego wraz z przebudową skrzyżowania ul. Polnej i ul. Siennieńskiej -440 mb			2 776 050,53	
15.	Remont drogi powiatowej nr 0660T, ul. Hłeczka, w Ostrowcu Świętokrzyskim od km 0+000 do km 2+2100 mb			1 944 028,53	
16.	Wydanie dwóch decyzji określających dopuszczalny poziom hałasu poza terenem zakładu tj. dla Sklepu Spożywczego Delikatesy Centrum w Ostrowcu Świętokrzyskim, os. Słoneczne 14 lok. 17, należącego do Firmy Handlowej „BIL” Jerzy Bujnowski – decyzja znam: RS.II.62.41.2.2016 z dnia 11.04.2016 r. oraz Sklepu Żabka, zlokalizowanego przy ul. 11-go Listopada 15, 27-400 Ostrowiec Świętokrzyski -decyzja znak: RS.II.6241.3.2016 z dnia 11.07.2016 r.				

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez jednostki realizujące zadania

3.6 OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM NIEJONIZUJĄCYM

Na pojęcie pola elektromagnetycznego, zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska*, składają się pola elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz, które tworzą zakres promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego.

Źródłami sztucznego promieniowania elektromagnetycznego w środowisku są przede wszystkim stacje bazowe GSM/UMTS/CDMA/LTE, nadajniki RTV, linie i stacje elektroenergetyczne. Źródłami promieniowania elektromagnetycznego są również urządzenia codziennego użytku, tj. telewizory, monitory, mikrofalówki, telefony komórkowe i inne. Często urządzenia te znacznie bardziej oddziałują na zdrowie ludzi niż np. nadajniki GSM czy linie wysokiego napięcia. Oprócz sztucznych źródeł promieniowania występują również źródła naturalne, takie jak promieniowanie słoneczne i promieniowanie ziemskie.

Oceny poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacji zmian dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring pól elektromagnetycznych realizowany jest w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 221 poz. 1645).

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa, w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy;
- w pozostałych miastach;
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego. Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

W Gminie Ostrowiec Świętokrzyski, zarówno w 2016 jak i w 2017 r. przeprowadzono pomiary PEM. W 2016 r. pomiary były przeprowadzone w pięciu punktach kontrolnych – w 2017 r. również wyznaczono pięć punktów kontrolnych, jednak ich lokalizacja była inna niż w roku poprzednim. W omawianych latach nie stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów PEM na terenie gminy - przekroczenie poziomu dopuszczalnego występuje od 7 V/m dla zakresu częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz. Szczegółowe położenie punktów kontrolnych oraz wartości natężenia składowej elektrycznej pola znajdują się w poniższej tabeli.

Porównując wyniki pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w latach, w których zostały przeprowadzone pomiary dla poniższych lokalizacji, można stwierdzić, że wzrost natężenia pola miał miejsce tylko w punkcie znajdującym się przy ul. Kolonia Robotnicza. Wzrost nie spowodował przekroczenia dopuszczalnych poziomów natężenia pola.

Tabela 25. Pomiary natężenia pól elektromagnetycznych na terenie Gminy w latach 2013-2014 i 2016-2017

LP.	MIEJSCE PRZEPROWADZANIA KONTROLI	ROK	NATĘŻENIE SKŁADOWEJ ELEKTRYCZNEJ POLA W [V/m]	ROK	NATĘŻENIE SKŁADOWEJ ELEKTRYCZNEJ POLA W [V/m]
1.	Os. Słoneczne, Ostrowiec Świętokrzyski	2013	0,10	2016	0,15*
2.	Os. Stawki, Ostrowiec Świętokrzyski		0,10		0,15*
3.	Koszary, Ostrowiec Świętokrzyski		0,10		0,15*
4.	Rzeczki, Ostrowiec Świętokrzyski		0,10		0,15*
5.	Os. Hutnicze, Ostrowiec Świętokrzyski		0,10		0,15*
6.	Ludwików, ul. Śliska 16, Ostrowiec Świętokrzyski	2014	0,15	2017	0,05*
7.	Denków, Rynek Denkowski, Ostrowiec Świętokrzyski		0,15		0,05*
8.	Henryków, ul. Grabowiecka, Ostrowiec Świętokrzyski		0,48		0,20
9.	Kolonia Robotnicza, ul. Kolonia Robotnicza, Ostrowiec Świętokrzyski		0,15		0,28
10.	Park Miejski, Al. 3-go Maja, Ostrowiec Świętokrzyski		0,15		0,05*

*wartości poniżej progu oznaczalności sondy

źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach; Wyniki pomiarów pól elektromagnetycznych w województwie świętokrzyskim w latach 2013, 2016, 2016 i 2017

Tabela 26. Zadania z zakresu ochrony przed promieniowaniem niejonizującym zrealizowane na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017

LP.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	KOSZTY REALIZACJI [zł]		ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
			2016	2017	
1.	„Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części miasta Ostrowca Świętokrzyskiego w rejonie ulic: Kolejowa Aleja 3-go Maja, Romualda Traugutta, Świętokrzyska oraz torów bocznic kolejowej do dawnej cukrowni „Częstocice””	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	41 451,00		środki własne

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez jednostki realizujące zadania

3.7 OCHRONA GLEB I ZASOBÓW MINERALNYCH

Program "Monitoring chemizmu gleb ornych Polski" stanowi element Państwowego Monitoringu Środowiska w zakresie jakości gleb i ziemi. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) - Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2015.

Monitoring chemizmu gleb ornych Polski jest realizowany od ponad 20 lat, tj. od roku 1995. W 5-letnich odstępach czasowych pobierane są próbki glebowe z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski nie zlokalizowano żadnego punktu badawczego¹².

¹² http://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary&w=26, dostęp dnia 11.02.2019 r.

Jednocześnie Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach w latach 2016-2017 powzięła informacje o przekroczeniu standardów jakości gleb lub ziemi na:

- nieruchomościach oznaczonych nr ewidencyjnym 4/58, 4/94 obręb 0044 Ostrowiec Świętokrzyski. Zgodnie z decyzją Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 14.04.2017 r. znak WSI.511.1.2016.HT.3, na tym terenie przeprowadzono prace polegające na remediacji niewielkiej części obszaru zanieczyszczonego. W odniesieniu do pozostałego terenu zwolniono w/w decyzją z obowiązku przeprowadzania remediacji.

- obszarze nieczynnej stacji paliw usytuowanej w południowej części działki ewidencyjnej nr 1/58 obręb 0028 ark. 1 Ostrowiec Świętokrzyski przy ul. Samsonowicza 2 w Ostrowcu Świętokrzyskim. Teren ten jest w trakcie remediacji, które polega na samooczyszczaniu w świetle zapisów decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 03.10.2017 r. znak: WSI.515.1.2017.WŁ.3.

Złoża kopalin występujące w granicach Gminy Ostrowiec Świętokrzyski zostały scharakteryzowane w podrozdziale 2.5.2.

W tabeli poniżej przedstawiono zadania z zakresu ochrony gleb i zasobów mineralnych, realizowanych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017.

Tabela 27. Zadania z zakresu ochrony gleb i zasobów mineralnych zrealizowane na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017

LP.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	KOSZTY REALIZACJI [zł]		ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
			2016	2017	
1.	„Zmiana Nr 2 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego” – dotyczy ujawnienia udokumentowanych złóż kopalin (kruszywa naturalnego „Dębowa Wola” i wapieni jurajskich „Stara Dębowa Wola II”)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski		26 000,00	środki własne

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez jednostki realizujące zadania

3.8 GOSPODARKA ODPADAMI

Zgodnie z *Planem Gospodarki Odpadami dla województwa świętokrzyskiego* na lata 2016-2022, w województwie świętokrzyskim wydzielono 6 regionów gospodarki odpadami komunalnymi. Gmina Ostrowiec Świętokrzyski wchodzi w skład regionu nr 2.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być też gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców. Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania

i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski znajduje się jedno nieeksploatowane i zamknięte składowisko odpadów, które zostało zrekultywowane. Jest to składowisko odpadów komunalnych „Gutwin”, którego powierzchnia wynosiła 5,84 ha.

W tabeli poniżej przedstawiono zestawienie zebranych odpadów komunalnych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski.

Tabela 28. Zestawienie ilości odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	Rok	WSZYSTKIE ODPADY [Mg]	W TYM SELEKTYWNIE ZEBRANE [Mg]	W TYM PODDANE SKŁADOWANIU BEZ PRZETWARZANIA [Mg]
Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	2016	19 538,8	6 871,6	200,0
	2017	20 757,8	7 798,3	209,6

źródło: Analiza stanu gospodarki osadami komunalnymi na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski za rok 2017

Azbest znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych sporządzonym przez Ministra Zdrowia jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym stanowiącym poważne zagrożenie zdrowia przy długotrwałym oddziaływaniu na drogi oddechowe. Od 28 września 1998 r. w Polsce obowiązuje całkowity zakaz produkowania wyrobów zawierających azbest. Wykorzystywanie wyrobów zawierających azbest dopuszcza się w użytkowanych urządzeniach nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2032 r.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest wymaga zachowania szczególnych procedur postępowania i przestrzegania przepisów, aby nie następowała emisja włókien azbestowych do środowiska i nie powodowała narażenia zdrowia ludzkiego.

Biorąc pod uwagę upływ czasu i naturalne procesy zużycia, stan tych elementów będzie się w miarę upływu lat pogarszał, a problem zgodnego z prawem zagospodarowania odpadów azbestowych będzie z roku na rok narastał. Prognozę ilości usuwanych wyrobów zawierających azbest oparto o założenia *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski*. Ustalono, że zewidencjonowana ilość wyrobów zawierających azbest zostanie usunięta do 2032 r. w sposób systematyczny.

Masa wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 29. Masa wyrobów zawierających azbest wg posiadaczy na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski

JEDNOSTKA ADMINISTRACYJNA	ZINWENTARYZOWANE [kg]			UNIESZKODLIWIONE [kg]			POZOSTAŁE DO UNIESZKODLIWIENIA [kg]		
	OGÓŁEM	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE	OGÓŁEM	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE	OGÓŁEM	OSOBY FIZYCZNE	OSOBY PRAWNE
Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	309 510	44 245	265 265	2 090	2 090	0	307 420	42 155	265 265

źródło: Baza Azbestowa, www.bazaazbestowa.gov.pl (stan na dn. 15.02.2019 r.)

Masa wyrobów azbestowych zinwentaryzowanych na terenie gminy stanowi 1,61% wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu powiatu ostrowieckiego. Według danych zawartych w Bazie Azbestowej do 15.02.2019 r. z terenu analizowanej jednostki administracyjnej unieszkodliwiono jedynie 0,68% wyrobów azbestowych.

Na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski wyroby zawierające azbest występują przede wszystkim w obiektach budowlanych mieszkalnych i gospodarczych, głównie w postaci różnego rodzaju płyt azbestowo-cementowych wykorzystywanych w latach ubiegłych do wykonania pokryć dachowych oraz elewacji budynków: W01 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie i W02 - płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa.

W 2016 r. unieszkodliwiono 7 685 m² azbestu od osób fizycznych, natomiast w 2017 r. unieszkodliwiono 8 583 m² azbestu od osób fizycznych oraz 472 m wyrobów azbestowych w postaci rur, które zostały odebrane od osób prawnych.

W latach 2016-2017 realizowano na terenie gminy następujące zadania związane z gospodarką odpadami:

Tabela 30. Przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017

LP.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	KOSZTY REALIZACJI [zł]		ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
			2016	2017	
1.	Realizacja programu usuwania azbestu	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski	28 809,89 w tym 9 000,00 dofinansowania		Starostwo Powiatowe w Ostrowcu Świętokrzyskim i środki własne
2.	Realizacja programu usuwania azbestu			46 706,48	środki własne
3.	Badania monitoringowe w rejonie nieczynnego składowiska odpadów komunalnych „GUTWIN” w Ostrowcu Świętokrzyskim		1 968,00	1 968,00	
4.	Sprawozdanie z prowadzonego monitoringu lokalnego w rejonie nieczynnego składowiska odpadów komunalnych „GUTWIN” w Ostrowcu Świętokrzyskim za lata 2015-2016		492,00		
5.	Akcja kontrolna na obiektach zajmujących się składowaniem i utylizacją odpadów komunalnych zlokalizowanych na terenie powiatu ostrowieckiego	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Ostrowcu Świętokrzyskim			
6.	Monitoring zakładów zajmujących się składowaniem i utylizacją odpadów komunalnych zlokalizowanych na terenie powiatu ostrowieckiego odnośnie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych				

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez jednostki realizujące zadania

3.9 ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Szczególnym rodzajem zagrożeń występujących w środowisku są tzw. „nadzwyczajne zagrożenia” charakteryzujące się nagłym przebiegiem. Do zagrożeń takich zaliczyć należy albo klęski o charakterze naturalnym, takie jak: powódzie, huragany, trzęsienia ziemi, albo katastrofy i wypadki związane z technologiami i wytworami ludzkimi, jak: uwalnianie się niebezpiecznych substancji chemicznych, wybuchy, katastrofy komunikacyjne itp. zwane poważnymi awariami. Najważniejsza w przeciwdziałaniu powstania zagrożeń jest prewencja, czyli ograniczenie do minimum prawdopodobieństwa wystąpienia katastrofy lub awarii.

W latach 2016-2017 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach przeprowadził łącznie 30 kontroli zakładów korzystających ze środowiska, z których 19 wykazało nieprawidłowości. W związku ze stwierdzonymi naruszeniami wystosowano do podmiotów kontrolowanych 16 zarządzeń pokontrolnych.

Tabela 31. Wyniki kontroli WIOŚ w Kielcach zakładów korzystających ze środowiska na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017

KONTROLE		ZARZĄDZENIA POKONTROLNE	NAŁOŻONE GRZYWNY	WNIOSKI DO ORGANÓW ADMINISTRACJI	
ZAKŁADÓW W TERENIE	ZE STWIERDZONYMI NARUSZENIAMI			SAMORZĄDOWEJ	RZĄDOWEJ
30	19	16	8	9	1

źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Kielcach

Na terenie gminy znajduje się jeden zakład zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii: Air Products Sp. z o. o, Zakład w Ostrowcu Świętokrzyskim zlokalizowany przy ul. Samsonowicza 2. WIOŚ w analizowanych latach nie odnotował wystąpienia poważnej awarii ani zdarzenia o znamionach poważnej awarii.

W poniższej tabeli przedstawiono zadania realizowane na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017 w przedmiotowym obszarze interwencji.

Tabela 32. Przedsięwzięcia związane z ochroną przed poważnymi awariami zrealizowane w latach 2016-2017

LP.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	KOSZTY REALIZACJI [zł]		ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
			2016	2017	
1.	Pomoc finansowa dla Powiatu Ostrowieckiego w formie dotacji celowej na zakup pojazdu typu quad do działań ratowniczych na potrzeby Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Ostrowcu Świętokrzyskim. Uchwała Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego nr L/105/2017 z dnia 13 listopada 2017 r.	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski		40 000,00	środki własne
2.	Coroczna kontrola zakładu stwarzającego zwiększone ryzyko na terenie gminy - AIR Products	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Ostrowcu Św.			
3.	Coroczne przeprowadzenie kampanii społecznych "Czad i ogień. Obudź czujność!" oraz „Stop Pożarom traw” mających na celu ograniczenie pożarów oraz ofiar śmiertelnych z występowaniem tlenku węgla		4 000,00	4 000,00	środki własne
4.	Monitoring zakładów zajmujących się składowaniem i utylizacją odpadów komunalnych zlokalizowanych na terenie powiatu ostrowieckiego odnośnie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych				
5.	Kupno 2 000 kg sorbentu i detektora wielogazowego MIX 4			10 445,00	środki własne

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez jednostki realizujące zadania

3.10 EDUKACJA EKOLOGICZNA

Edukacja ekologiczna na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski prowadzona jest w głównej mierze w placówkach oświatowych: szkołach i przedszkolach. System kształcenia uczniów nastawiony jest na wykształcenie u nich umiejętności obserwowania środowiska i zmian w nim zachodzących, wrażliwości na piękno przyrody i szacunku dla niej. We wszystkich szkołach realizowane są programy ekologiczne, zgodnie z Narodową Strategią Edukacji Ekologicznej. Realizując takie programy szczególną uwagę zwraca się na prowadzenie lekcji terenowych: obserwacji i prostych badań w terenie. Ukazuje się efekty zarówno negatywnej, jak i pozytywnej działalności człowieka w środowisku, jako drogi właściwego i realnego rozwiązywania problemów ekologicznych. W szkołach średnich i wyższych wśród celów nauczania pojawiają się zagadnienia dotyczące wiedzy o środowisku i relacjach w nim zachodzących, złożoności procesów, którym podlega środowisko i konieczności zachowania równowagi ekologicznej.

Duży udział w zadaniach edukacyjnych mają organizowane konkursy dla młodzieży szkolnej, warsztaty edukacyjne oraz akcje tematyczne skierowane także do wszystkich mieszkańców gminy, a także całego powiatu ostrowieckiego. W tabeli poniżej zamieszczono informację na temat zrealizowanych w gminie działań w ramach edukacji ekologicznej.

Tabela 33. Przedsięwzięcia związane z edukacją ekologiczną na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017

LP.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA	JEDNOSTKA REALIZUJĄCA ZADANIE	KOSZTY REALIZACJI [zł]		ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
			2016	2017	
1.	Autobus Energetyczny - mobilne centrum edukacyjno - informacyjne przeciwdziałania zmianom klimatu (akcja edukacyjno-informacyjna)	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski			
2.	Udział w konkursie PROMOTOR CZYSTEJ ENERGII, kategoria: Kampania edukacyjno-informacyjna w 2016 r.				
3.	Konkurs dla gminnych placówek oświatowych na dofinansowanie zadania ZIELONE PODDWÓRKA		19 555,39	25 480,00	środki własne
4.	Uczestnictwo gminy w Akcji „Zbieraj makulaturę, ratuj konie”				
5.	Uczestnictwo gminy w programie Święto Drzewa Klubu Gaja oraz działania z zakresu edukacji ekologicznej				
6.	Akcja „Sprzątanie Świata” (zakup worków i rękawic, koordynacja akcji)		2 000,00		środki własne
7.	Udział w akcji LISTY DLA ZIEMI w 2016 i 2017 r.				
8.	„Czyste powietrze” – kampania edukacyjno-informacyjna w Ostrowcu Świętokrzyskim		24 967,32	26 150,00	WFOŚiGW w Kielcach, środki własne
9.	„Program promocji i wdrażania selektywnej zbiórki odpadów w szkołach podstawowych i przedszkolach na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski” –edycja XIII		35 000,00		
10.	„EKO OSTROWIEC” Kampania edukacyjno-informacyjna dotycząca zapobiegania i powstawania odpadów i właściwego postępowania z odpadami - edycja 2017			77 250,00	WFOŚiGW w Kielcach, środki własne
11.	Udział Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w konkursie ECO-MIASTA w 2017 r.				
12.	Współorganizacja III Przedszkolnego Festiwalu Recyklingu			2 000,00	środki własne
13.	Współorganizacja Pikniku Ekologicznego w ramach akcji „Miasto z klimatem” będącej częścią kampanii „EKO Ostrowiec”	Gmina Ostrowiec Świętokrzyski, Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o. o. – Telewizja Ostrowiecka			
14.	Kampania promocyjna „Czysta Woda” – promocja wody z sieci wodociągowej Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, upowszechnianie wiedzy i edukacji ekologicznej realizowana na zlecenie i we współpracy z MWIK Sp. z o. o.	Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o. o. – Telewizja Ostrowiecka			
15.	Medialna kampania informacyjna - upowszechnienie edukacji społecznej i ekologicznej w zakresie pomocy zwierzętom, ochrony środowiska i promocji zdrowia (na zlecenie ZUO „Janiak” Sp. z o. o.)				
16.	Upowszechnienie edukacji ekologicznej, ochrony środowiska i promocji zdrowia – medialna kampania promocyjna zrealizowana na zlecenie „REMONDIS” Sp. z o. o. – Ostrowiec Świętokrzyski				
17.	Coroczne przeprowadzenie kampanii społecznych „Czad i ogień. Obudź czujność!” oraz „Stop Pożarom traw” mających na celu ograniczenie pożarów oraz ofiar śmiertelnych z występowaniem tlenku węgla	Komenda Powiatowa PSP w Ostrowcu Św.	4 000,00	4 000,00	środki własne
18.	Przeprowadzenie akcji „Sprzątanie Świata” w szkołach ponadgimnazjalnych	Powiat Ostrowiecki	1 000,00		środki własne

źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez jednostki realizujące zadania

4 WNIOSKI I ZALECENIA DOTYCZĄCE AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Program ochrony środowiska jest narzędziem służącym do prowadzenia polityki ochrony środowiska na poziomie jednostek samorządowych. Dokument stanowi przeniesienie istotnych zagadnień określonych w polityce ochrony środowiska państwa na niższe poziomy administracji, z jednoczesnym uwzględnieniem lokalnej specyfiki i uwarunkowań. Podstawowym założeniem programów ochrony środowiska na wszystkich szczeblach jest dążenie do poprawy stanu środowiska przyrodniczego oraz efektywnego zarządzania środowiskiem.

Niniejszy raport przedstawia analizę stanu środowiska na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski oraz stopień realizacji zadań zawartych w *Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023 za okres od 01.01.2016 r. do 31.12.2017 r.*

Podstawą opracowania Raportu weryfikującego wykonanie zadań z gminnego programu ochrony środowiska były ankiety sporządzone i rozesłane do podmiotów zobowiązanych do realizacji poszczególnych zadań. Ponadto wykorzystano informacje uzyskane od instytucji posiadających bazy danych, m.in. GUS czy WIOŚ w Kielcach.

Zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, ochrony przeciwpowodziowej oraz gospodarowania wodami zostały zrealizowane przez Gminę Ostrowiec Świętokrzyski, Wodociągi Miejskie i Kanalizację Sp. z o. o., Komendę Państwowej Powiatowej Straży Pożarnej w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz osoby fizyczne.

Według danych udostępnionych przez Wodociągi Miejskie i Kanalizację Sp. z o. o., w okresie sprawozdawczym obserwowano malejącą liczbę ludności korzystającej z systemu sieci wodno-ściekowej, przy jednoczesnej stale zwiększającej się długości obu sieci. W analizowanym okresie nastąpił przyrost sieci wodociągowej o 5,09 km, a kanalizacyjnej o 7,72 km. Rozbudowa sieci jest wynikiem zrealizowanych zadań inwestycyjnych w tym zakresie.

W zakresie ochrony powietrza i poprawy jego jakości na terenie gminy można mówić o realizacji wielu zadań inwestycyjnych, zmierzających do stopniowej poprawy jakości powietrza na terenie gminy oraz ograniczanie niskiej emisji m.in. poprzez kompleksową termomodernizację budynków, zmiany systemów ogrzewania czy prowadzone na szeroką skalę przebudowy i remonty dróg. Wiele realizowanych przez gminę zadań z pewnością przyczyni się do zmniejszenia spalania niskiej jakości paliw w indywidualnych paleniskach oraz poprawy lokalnego klimatu. W przyszłych latach należy kontynuować obraną drogę w tym obszarze interwencji i w dalszym ciągu szczególną wagę przykładając do zadań mających na celu osiągnięcie dobrego stanu powietrza, w szczególności zmniejszenie stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu oraz ozonu w powietrzu.

Realizację zadań mających na celu ochronę przyrody można uznać za sukces: w okresie sprawozdawczym wykonano wiele działań, przyczyniających się do poprawy stanu zieleni miejskiej. Duże nakłady przeznaczono na realizację prac polegających na utrzymaniu i konserwacji terenu Parku Miejskiego im. Marszałka Józefa Piłsudskiego. Oprócz zadań wymienionych w niniejszym opracowaniu prowadzone były inne, wpisujące się w codzienną pracę podmiotów dbających o tereny zieleni oraz tereny leśne na terenie gminy; nie sposób jednak wymienić ich wszystkich.

Zadania zrealizowane w ramach ograniczenia uciążliwości hałasu i systemu komunikacyjnego obejmowały głównie przebudowę dróg gminnych i powiatowych z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski i przeprowadzone zostały przez Gminę Ostrowiec Świętokrzyski i Powiat Ostrowiecki. Ze względu na rozbudowaną sieć drogową na terenie gminy oraz dość duże natężenie ruchu, zaleca się objęcie wybranych odcinków dróg wojewódzkich i/lub powiatowych ponownym monitoringiem w zakresie emisji hałasu i natężenia ruchu.

W latach 2016 - 2017 w zakresie ochrony przed promieniowaniem niejonizującym na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski zrealizowano tylko jedno zadanie. Wykonane przez Gminę Ostrowiec Świętokrzyski zadanie dotyczyło uchwalenia Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miasta Ostrowca Świętokrzyskiego w rejonie ulic: Kolejowa, Aleja 3-go Maja, Romualda Traugutta, Świętokrzyska oraz torów bocznic kolejowej do dawnej cukrowni „Częstocice”, a w nim umieszczenie zapisów uwzględniających ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w obszarze ochrony gleb i zasobów mineralnych dokonano zmiany nr 2 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego dla ujawnienia udokumentowanych złóż kopalin - kruszywa naturalnego „Dębowa Wola” i wapieni jurajskich „Stara Dębowa Wola”.

Podjęte w latach 2016 - 2017 zadania w obszarze gospodarki odpadami obejmowały prowadzenie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, monitoring lokalny w rejonie nieczynnego składowiska odpadów komunalnych „GUTWIN”, odbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych, działania edukacyjne, usuwanie wyrobów zawierających azbest oraz wiele innych. W latach kolejnych należy dążyć do zmniejszania ilości powstających odpadów poprzez stałą edukację ekologiczną mieszkańców gminy, a także dążyć do jak najbardziej wydajnego usuwania azbestu oraz stałego wzrostu selektywnie zbieranych odpadów komunalnych.

W grupie zadań związanych z przeciwdziałaniem poważnym awariom znalazły się głównie inwestycje polegające na zakupie wyposażenia jednostek Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz zadania z zakresu monitoringu i kontroli jednostek stwarzających ryzyko na terenie gminy.

Zadania z obszaru edukacji ekologicznej, a w tym m.in. z zakresu gospodarki odpadami, ochrony przyrody i powietrza, były prowadzone na szeroką skalę, głównie w placówkach oświatowych. Ponadto, obejmowały one w większości już cykliczne akcje i konkursy proekologiczne, takie jak „Sprzątanie świata” czy kampania społeczna „Czad i ogień. Obudź czujność!”.

Podjęte w okresie sprawozdawczym działania finansowane były głównie z budżetu gminy oraz przy udziale środków zewnętrznych (np. WFOŚiGW).

Należy pamiętać, że spora część zadań realizowanych na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski wynika wprost z kompetencji tej jednostki, w związku z czym z założenia mają być one realizowane w systemie ciągłym przez cały okres, a nie tylko w okresie sprawozdawczym. Tylko część zadań o charakterze inwestycyjnym miała wyznaczone konkretne terminy realizacyjne.

Ponadto podstawą monitoringu realizacji Programu ochrony środowiska jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach i miernikach odzwierciedlających stan środowiska naturalnego i presję na środowisko oraz stan infrastruktury technicznej. Są to wskaźniki związane z poszczególnymi celami. Niektóre z mierników są parametrami stanu środowiska w sytuacji, gdy cel programu odnosi się wprost do zasobu środowiskowego.

Poniżej w tabeli zamieszczono wykaz wskaźników realizacji zawartych w POŚ dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski. Poza głównymi wskaźnikami przy ocenie skuteczności realizacji programu brano pod uwagę również wskaźniki społeczno-ekonomiczne, wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska oraz wskaźniki aktywności państwa i społeczeństwa. Wskaźniki te ze względu na ich opisowy charakter oraz trudności w definiowaniu ich wartości należy traktować jako fakultatywne.

Analizę trendów zmian zobrazowano poprzez strzałki. Strzałki skierowane w górę pokazują pozytywną zmianę lub jej brak, wynikający z pożądanego stanu rzeczy. Strzałki zwrócone ku dołowi odzwierciedlają zmianę negatywną ze względów środowiskowych, która jednak nie zawsze jest negatywna pod względem społeczno-ekonomicznym. Strzałki skierowane w prawo obrazują stan zmienny.

Ochrona klimatu i jakości powietrza została zanalizowana m.in. poprzez poziom zanieczyszczenia powietrza wg oceny rocznej dla ochrony zdrowia. Trend zmian, w porównaniu z rokiem bazowym, którego opis przedstawiono w Programie ochrony środowiska, określa się jako negatywny z uwagi na wystąpienie przekroczeń

stężenia ozonu. Zanieczyszczenie powietrza dla kryteriów ochrony rocznej nie zostało odnotowane w żadnym z analizowanych lat, wobec tego trend można określić jako stały pozytywny. Miernik wyrażony jako odbiorcy energii elektrycznej o niskim napięciu przyjmuje trend pozytywny, natomiast przyłącza sieci gazowej i odsetek ludności korzystającej z gazu przedstawia zmianę negatywną.

Wskaźniki i mierniki obrazują tylko nieliczne, wybrane aspekty, które wiążą się z ochroną klimatu i jakości powietrza, wobec tego realizując zadania uwzględnione w Programie ochrony środowiska należy kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju.

Zagrożenie hałasem jest niezmiernie trudno zanalizować, z uwagi na różnorodne źródła hałasu różniące się natężeniem i obszarem oddziaływania. Miernikiem użytym w analizie został wzrost długości ścieżek rowerowych (trend pozytywny), z uwagi na wagę komunikacji rowerowej przy zmniejszeniu natężenia ruchu samochodowego.

W latach 2014, 2016 i 2017 nie odnotowano przekroczeń w zakresie natężenie pól elektromagnetycznych – trend pozytywny.

Obszar interwencji dotyczący gospodarowania wodami został przedstawiony za pomocą miernika, jakim jest zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku. Trend odnotowano jako negatywny, ponieważ obrazuje on zmniejszenie zasobów ilościowych i pod względem ochrony środowiska, jest to zjawisko niepożądane. Jednakże zwiększenie zużycia wody może wynikać z rozwoju gospodarczego, wobec tego pod względem społeczno-gospodarczym jest to aspekt pozytywny.

Gospodarka wodno-ściekowa, pod względem mierników jakimi są długość czynnej sieci wodociągowej i długość czynnej sieci kanalizacyjnej, wykazuje trend pozytywny i obrazuje działania na rzecz rozbudowy infrastruktury wodno-kanalizacyjnej.

Pod względem ochrony gleb wzięto pod uwagę występowanie obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia ze źródeł rolniczych - OSN nie zostały utworzone na terenie gminy w analizowanych latach.

W obszarze interwencji jakim jest gospodarka odpadami, odnotowano spadek odsetku zameldowanych mieszkańców zbierających odpady selektywnie przy jednoczesnym wzroście odsetku odpadów zebranych selektywnie. Odnacza to, że osoby deklarujące selektywny zbiór odpadów robią to prawidłowo i skrupulatnie, ale liczba osób wykazujących chęć segregacji zmniejsza się, co może być powodem za małej świadomości ekologicznej wśród mieszkańców pod względem gospodarki odpadami.

Lesistość w gminie utrzymuje się na stałym poziomie, co jest zjawiskiem negatywnym z uwagi na planowany wzrost lesistości Polski do 30% w 2020 r. i 33% w 2050 r., ujętym w „Krajowym programie zwiększenia lesistości” (1995). Liczba pomników przyrody i powierzchnia parków, zieleńcy i terenów zieleni osiedlowej wzrosła, co obrazuje pozytywny wzrost zasobów przyrodniczych.

Liczba poważnych awarii w analizowanych latach jest zerowa, co odnotowano jako zjawisko pozytywne.

Wydatki budżetu gminy z obszaru gospodarki komunalnej i ochrony środowiska zmniejszyły się, jednak trend nie obrazuje ilości i jakości wykonanych inwestycji, a jedynie ich koszty, wobec tego trudno jednocześnie określić aspekt środowiskowy i społeczno-ekonomiczny.

Wszystkie użyte wskaźniki i mierniki zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 34. Wskaźniki stanu środowiska i presji na środowisko dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017

OBSZAR INTERWENCJI	WSKAŹNIK/MIERNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	2014 (ROK BAZOWY)	POŚ 2016-2019		TREND ZMIAN
				2016	2017	
ochrona klimatu i jakości powietrza	poziom zanieczyszczenia powietrza wg oceny rocznej - kryteria dla ochrony zdrowia	WIOŚ w Kielcach	przekroczenia PM10, B(a)P	przekroczenia PM10, B(a)P i O ₃	przekroczenia PM10, B(a)P i O ₃	↓
	poziom zanieczyszczenia powietrza wg oceny rocznej - kryteriów dla ochrony roślin	WIOŚ w Kielcach	brak przekroczeń	brak przekroczeń	brak przekroczeń	↑
	odbiorcy energii elektrycznej o niskim napięciu	GUS	43 122 os.	43 245 os.	43 416 os.	↑
	przyłącza sieci gazowej	GUS	7 426 szt.	7 546 szt.	5 141 szt.	↓
	odsetek ludności korzystającej z gazu	GUS	79,6%	79,6%	79,5%	↓
zagrożenie hałasem	długość ścieżek rowerowych	GUS	33 km	36,9 km	38,3 km	↑
pola elektromagnetyczne	przypadki przekroczeń wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	WIOŚ w Kielcach	0	0	0	↑
gospodarowanie wodami	zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku	GUS	3 587,5 dam ³	3 658,7 dam ³	3 807,7 dam ³	↓
gospodarka wodno-ściekowa	długość czynnej sieci wodociągowej: – z przyłączami – bez przyłączy	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o.	328,29 km 214,26 km	373,7 km 252,3 km	378,8 km 255,9 km	↑
	długość czynnej sieci kanalizacyjnej: – z przyłączami – bez przyłączy	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o.	253,07 km 171,56 km	267,9 km 179,9 km	275,6 km 185,4 km	↑
	odsetek ludności korzystającej z wodociągu	GUS	98,7%	98,7%	98,7%	↑
	odsetek ludności korzystającej z kanalizacji	GUS	89,4%	89,9%	88,9%	↓
gleby	obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia ze źródeł rolniczych (OSN)	WIOŚ w Kielcach	0 ha	0 ha	0 ha	↑
gospodarka odpadami	odsetek zameldowanych mieszkańców zbierających odpady selektywnie	Analiza stanu gosp. odpadami	81,37%	79,87%	79,52%	↓
	odsetek odpadów zebranych selektywnie	Analiza stanu gosp. odpadami	30,83%	35,17%	37,57%	↑
zasoby przyrodnicze	lesistość	GUS	11,0%	11,0%	11,0%	↓
	powierzchnia: – gruntów leśnych – lasów	GUS	473,49 ha 473,49 ha	473,49 ha 473,49 ha	473,49 ha 473,49 ha	↑

OBSZAR INTERWENCJI	WSKAŹNIK/MIERNIK	ŹRÓDŁO DANYCH	2014 (ROK BAZOWY)	POŚ 2016-2019		TREND ZMIAN
				2016	2017	
	liczba pomników przyrody	GUS	4	6	6	↑
	parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej	GUS	135,15 ha	142,76 ha	142,76 ha	↑
zagrożenie poważnymi awariami	liczba poważnych awarii	WIOŚ w Kielcach	0	0	0	↑
wszystkie obszary interwencji	wydatki budżetu gminy: - w dziale: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	GUS	16 850 656,64 zł	17 684 017,17 zł	16 775 420,75 zł	↓

źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z GUS i WIOŚ w Kielcach

Po przeanalizowaniu danych pozyskanych od różnych jednostek oraz danych statystycznych i monitoringowych, stwierdzono, że Gmina Ostrowiec Świętokrzyski prowadzi szereg działań inwestycyjnych, koordynacyjnych oraz informacyjno-edukacyjnych skutkujących realnymi efektami ekologicznymi i sukcesywną poprawą stanu lokalnego środowiska przyrodniczego oraz zdrowia i życia mieszkańców gminy.

Aktualizacja Programu powinna być spójna z innymi dokumentami opracowanymi na poziomie wojewódzkim i powiatowym takimi, jak: strategie branżowe, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Zaleca się, aby cele i zadania przyjęte w następnej aktualizacji Programu były mierzalne, realne do osiągnięcia i łatwe do oceny. Z kolei przyjęte w Programie wskaźniki powinny odzwierciedlać zmiany zachodzące

w środowisku w sposób miarodajny oraz być powszechnie dostępne w publikacjach urzędów statystycznych i organów zobowiązanych do udostępnienia informacji o środowisku. Zaleca się przeprowadzenie ponownej weryfikacji listy wskaźników i mierników realizacji poszczególnych celów i zadań.

Wśród zadań Programu Ochrony Środowiska, które wymagają większego zaangażowania samorządu terytorialnego i innych jednostek lub kontynuacji w kolejnych latach, należy wymienić w szczególności:

- dalszą termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej oraz sukcesywną wymianę kotłów węglowych na urządzenia wykorzystujące bardziej ekologiczne nośniki energii (gaz, olej, biomasę), a także wsparcie działań mających na celu pozyskanie energii ze źródeł odnawialnych typu energia geotermalna, pompy ciepła itp.,
- poprawę stanu jakości wód powierzchniowych i podziemnych poprzez stały rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej oraz prowadzenie jakościowej i ilościowej inwentaryzacji zbiorników bezodpływowych (szamb) oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, szczególnie na obszarach, na których rozwój sieci kanalizacyjnej jest niemożliwy,
- kontynuację edukacji ekologicznej, uwzględniającej sektory problemowe (tj. problem niskiej emisji czy gospodarka odpadami) opartej m.in. na systemie stosownych szkoleń, konkursów, warsztatów i imprez proekologicznych w powiecie,
- zwiększanie powierzchni terenów zieleni publicznej na terenie gminy oraz zwiększanie jej lesistości, np. poprzez wykorzystanie nieużytków, a także ich właściwe utrzymanie oraz inwentaryzacja terenów zieleni miejskiej i lasów,
- uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego aspektów ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych,
- zmniejszenie uciążliwości hałasu, przede wszystkim hałasu komunikacyjnego.

SPIS TABEL

Tabela 1. Charakterystyka drogi krajowej i dróg wojewódzkich na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	7
Tabela 2. Złoża kopalin na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w 2017 r.	9
Tabela 3. Klasy bonitacyjne gleb znajdujące się w granicach Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	10
Tabela 4. Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	11
Tabela 5. Parametry JCWPd położonych na obszarze Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	11
Tabela 6. Tereny zieleni w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski w 2017 r.	12
Tabela 7. Pomniki przyrody w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski - zestawienie zbiorcze	15
Tabela 8. Powierzchnia lasów na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski według form własności w latach 2016-2017	16
Tabela 9. Ludność korzystająca z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	18
Tabela 10. Charakterystyka sieci wodociągowo-kanalizacyjnej w latach 2016-2017	18
Tabela 11. Charakterystyka ujęcia wód znajdującego się na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	19
Tabela 12. Charakterystyka oczyszczalni ścieków znajdującej się na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	19
Tabela 13. Gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych w latach 2016-2017 w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski	19
Tabela 14. Przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, ochrony przeciwpowodziowej oraz gospodarowania wodami na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017	20
Tabela 15. Charakterystyka JCWP z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	24
Tabela 16. Charakterystyka jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	27
Tabela 17. Monitoring JCWPd nr 102 na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w 2016 r.	28
Tabela 18. Wyniki klasyfikacji strefy świętokrzyskiej pod kątem ochrony zdrowia w roku 2017	29
Tabela 19. Wyniki klasyfikacji strefy świętokrzyskiej pod kątem ochrony roślin w roku 2017	29
Tabela 20. Przedsięwzięcia związane z ochroną powietrza na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017	31
Tabela 21. Przedsięwzięcia związane z utrzymaniem i kształtowaniem lasów, terenów zielonych oraz pośrednio z ochroną przyrody zrealizowane w latach 2016-2017 na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	34
Tabela 22. Stan akustyczny środowiska dla obszarów, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości wskaźnika L_{DWN} dla analizowanych obszarów wokół drogi krajowej nr 9 w województwie świętokrzyskim	35
Tabela 23. Generalny Pomiar Ruchu na drogach krajowych i wojewódzkich na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	36
Tabela 24. Przedsięwzięcia związane z ochroną przed hałasem z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017	38
Tabela 25. Pomiary natężenia pól elektromagnetycznych na terenie Gminy w latach 2013-2014 i 2016-2017	40
Tabela 26. Zadania z zakresu ochrony przed promieniowaniem niejonizującym zrealizowane na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017	40
Tabela 27. Zadania z zakresu ochrony gleb i zasobów mineralnych zrealizowane na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017	41
Tabela 28. Zestawienie ilości odpadów komunalnych odebranych z terenu Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017	42
Tabela 29. Masa wyrobów zawierających azbest wg posiadaczy na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	42
Tabela 30. Przedsięwzięcia związane z gospodarką odpadami na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017	43
Tabela 31. Wyniki kontroli WIOŚ w Kielcach zakładów korzystających ze środowiska na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017	43
Tabela 32. Przedsięwzięcia związane z ochroną przed poważnymi awariami zrealizowane w latach 2016-2017	44
Tabela 33. Przedsięwzięcia związane z edukacją ekologiczną na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017	45
Tabela 34. Wskaźniki stanu środowiska i presji na środowisko dla Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2016-2017	50

SPIS MAP

Mapa 1. Lokalizacja Gminy Ostrowiec Świętokrzyski na tle mezoregionów	4
Mapa 2. Formy ochrony przyrody na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	13
Mapa 3. Lokalizacja Gminy Ostrowiec Świętokrzyski względem JCWP	23
Mapa 4. Lokalizacja Gminy Ostrowiec Świętokrzyski względem JCWPd i GZWP	27

SPIS RYCIN

Rycina 1. Liczba mieszkańców Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w latach 2008-2017	5
Rycina 2. Struktura wieku i płci w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski w 2017 r.	6
Rycina 3. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski	7